

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE

FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

Evidenčné číslo: 104004/B/2019/36114651175679236

**MOŽNOSTI FINANCOVANIA MALÝCH A STREDNÝCH
PODNIKOV V SR**

Bakalárska práca

2019

Nicolas Jánoš

EKONOMICKÁ UNIVERZITA V BRATISLAVE
FAKULTA PODNIKOVÉHO MANAŽMENTU

**MOŽNOSTI FINANCOVANIA MALÝCH A STREDNÝCH
PODNIKOV V SR**

Bakalárska práca

Študijný program: Ekonomika a manažment podniku

Študijný odbor: Ekonomika a manažment podniku

Školiace pracovisko: Katedra podnikových financií

Vedúci záverečnej práce: Ing. Lenka Kalusová, PhD.

2019

Nicolas Jánoš

Čestné vyhlásenie

Čestne vyhlasujem, že záverečnú prácu som vypracoval samostatne a že som uviedol všetku použitú literatúru.

Dátum:

.....

(podpis študenta)

Pod'akovanie

Touto cestou by som sa chcel pod'akovať vedúcej mojej bakalárskej práce, Ing. Lenke Kalusovej, PhD., za jej odborné vedenie, metodickú pomoc, konzultácie a cenné rady, ktoré mi poskytovala počas jej vypracovávania.

ABSTRAKT

JÁNOŠ, Nicolas: *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR.*-

Ekonomická univerzita v Bratislave. Fakulta podnikového manažmentu; katedra podnikových financií. – Ing. Lenka Kalusová, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2019, 56 strán

Cieľom záverečnej práce je vymedzenie malých a stredných podnikov na základe teoretických poznatkov, analyzovať dostupné možnosti financovania a definovať bariéry rozvoja tohto segmentu podnikov, ako aj využiť tieto poznatky a aplikovať ich na vybraný podnik. Práca sa skladá z piatich kapitol. Obsahuje 14 tabuliek, 3 grafy, 2 schémy a 1 mapu. Prvá kapitola je venovaná teoretickým poznatkom o malých a stredných podnikoch. V tejto kapitole sú charakterizované tieto podniky, ich postavenie v ekonomike takisto aj bariéry rozvoja tohto segmentu. Taktiež sa tam nachádzajú popísané aj finančné zdroje, ktoré podniky môžu využívať a sú rozdelené na štandardné a alternatívne. V druhej kapitole je vymedzený hlavný cieľ a taktiež čiastkové ciele záverečnej práce. Tretia kapitola popisuje metodiku práce a metódy skúmania. Štvrtá kapitola je praktickou časťou práce, v ktorej sa analyzuje vybraný podnik patriaci do kategórie malých a stredných podnikov. Výsledkom práce je viacero odporúčaní pre vybraný podnik, ktoré môžu zlepšiť jeho vývoj do budúcnosti.

Kľúčové slová:

malý a stredný podnik, možnosti financovania, finančné zdroje

ABSTRACT

JÁNOŠ, Nicolas: Possibilities of financing small and middle enterprises in the Slovak republic – University of Economics in Bratislava. Faculty of business management; department of corporate finance. – Ing. Lenka Kalusová, PhD. – Bratislava: FPM EU, 2019, 56 pages

The aim of the bachelor thesis is to define small and medium sized enterprises on the basis of theoretical knowledge, analyze the available financing options and identify obstacles to the development of this business segment, as well as use this knowledge and apply it to selected companies. The thesis consists of five chapters. It contains 14 tables, 3 graphs, 2 diagrams and 1 map. The first chapter is devoted to theoretical knowledge about small and medium enterprises. This chapter describes these enterprises, their position in the economy and barriers to development of this segment. This chapter also describes the financial resources that businesses can use and are divided into standard and alternative. The second chapter defines the main objective and also the partial objectives of the bachelor thesis. The third chapter describes the methodology of work and methods of investigation. The fourth chapter is a practical part of the thesis, which analyzes the selected enterprise belonging to the category of small and The result of this work is a number of recommendations for the selected company, which can improve its development in the future.

Key words:

small and medium enterprise, possibilities of financing, financial sources

Obsah

1	Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí	11
1.1	Charakteristika podniku	11
1.2	Malé a stredné podniky	13
1.3	Postavenie malých a stredných podnikov v ekonomike	15
1.4	Bariéry rozvoja MSP	18
1.5	Finančné zdroje podniku	20
1.6	Štandardné zdroje financovania	21
1.6.1	Interné zdroje financovania	21
1.6.2	Externé zdroje financovania	24
1.7	Alternatívne zdroje financovania	29
2	Cieľ práce	31
3	Metodika práce a metódy skúmania	32
3.1	Charakteristika objektu skúmania	32
3.2	Pracovné postupy	33
3.3	Spôsob získavania údajov a ich zdroje.....	33
3.4	Použitie metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov.....	33
4	Výsledky práce	35
4.1	Majetková štruktúra podniku	35
4.2	Finančná štruktúra podniku.....	37
4.2.1	Štruktúra zdrojov financovania spoločnosti SGS z časového hľadiska.....	39
4.2.2	Finančné ukazovatele podniku SGS	41
4.3	Financovanie nového automobilu prostredníctvom úveru a leasingu a ich porovnanie.....	47
4.3.1	Financovanie prostredníctvom leasingu	47
4.3.2	Financovanie prostredníctvom úveru.....	48
5	Diskusia	50

Úvod

V súčasnosti podniky na Slovensku začínajú využívať viaceré možnosti financovania ich podnikateľskej činnosti. Je to aj vďaka tomu, že možnosti financovania sa stávajú dostupnejšie aj pre malé a stredné podniky (ďalej už len MSP). Dôvodom snahy zvyšovania dostupnosti financovania z rôznych zdrojov zo strany štátu a Európskej únie (ďalej už len EÚ) je nepochybne potreba na zdravé fungovanie ekonomiky štátu. MSP tvoria chrbticu európskeho hospodárstva a zohrávajú podstatnú úlohu v každej ekonomike, hlavne pri vytváraní nových pracovných miest, čím sa zvyšuje zamestnanosť a pozitívne vplývajú aj na regionálny rozvoj a znižovanie regionálnych rozdielov. Tieto podniky sú aj tvorcami nezanedbateľného podielu na HDP. Rozvoj MSP prispieva k hospodárskej diverzifikácii a odolnosti ekonomiky. Taktiež prirodzene zvyšujú konkurenciu na trhu, čím sa dosahuje zvyšovanie kvality poskytovaných tovarov a služieb v krajine. Ďalšou veľkou výhodou MSP oproti veľkým je schopnosť pružnejšieho sa prispôsobenia požiadavkám trhu, rýchlejšie zavádzanie a vytváranie inovácií, ako aj pohotovejšie prijatie rozhodnutí oproti veľkým podnikom, kde sú tieto procesy značne sťažené. Aj napriek výhodám čelia MSP na Slovensku mnohým bariéram a problémom. Tieto podniky sú najviac náchylné na ekonomické a legislatívne zmeny, to je dôvod, prečo ich treba podporovať a snažiť sa im uľahčovať pôsobenie na trhu zo strany štátu. Často krát je táto podpora nedostatočná a podniky čelia existenčným problémom, v ktorých sa ocitli nie vlastným zapríčinením. Vo väčšine prípadoch sú tieto problémy zapríčinené nedostatočným množstvom kapitálu, malým množstvom vytvorených rezerv či finančných vankúšov, ktoré nestačia na pokrytie finančných potrieb. S tým je spojená aj nižšia schopnosť získania externých zdrojov.

Hlavným cieľom je vymedzenie MSP a analyzovať ich dostupné možnosti financovania. Dôležité je taktiež poukázať na problémové oblasti v rámci obmedzených možností financovania tohto segmentu podnikov.

Bakalárska práca sa delí na päť kapitol. V prvej kapitole, ktorá je zároveň teoretickou časťou práce, sa venujeme súčasnému stavu riešenej problematiky doma a v zahraničí. V úvode kapitoly sa zaoberáme definíciou MSP, ich typológiou a právnymi formami. Ďalej sa zaoberáme kategorizáciou podnikov a postaveniu MSP v ekonomike. Definujeme si bariéry, ktorým musia tieto podniky čeliť a zdroje financovania, ktoré môžu využívať počas svojej existencie. Dané zdroje financovania si rozdelíme na štandardné a alternatívne a bližšie charakterizujeme. V druhej kapitole si špecifikujeme hlavný cieľ a čiastkové ciele

práce. V tretej kapitole si predstavíme objekt skúmania, ktorým je v našom prípade podnik SYNOT GASTRO SLOVAKIA, s. r. o., ktorý na základe kritérií patrí do kategórie MSP. V štvrtej kapitole sa zaoberáme vybraným podnikom, ktorý sme si definovali v tretej kapitole a bližšie sa budeme venovať financovaniu tohto podniku. Na úvod tejto kapitoly analyzujeme majetkovú a kapitálovú štruktúru SGS. Pomocou ukazovateľov zistíme finančné zdravie a stabilitu podniku. Na konci kapitoly si porovnáme a posúdime dva vybrané varianty financovania dlhodobého majetku externými zdrojmi a odporučíme výhodnejší spôsob financovania pre skúmaný podnik.

1 Súčasný stav riešenej problematiky doma a v zahraničí

Malé a stredné podniky hrajú kľúčovú úlohu vo väčšine ekonomík, no najpodstatnejšiu rolu hrajú v rozvíjajúcich sa krajinách. MSP predstavujú väčšinu podnikov na celom svete, sú dôležitými tvorcami pracovných miest, taktiež prispievajú značnou mierou ku globálnemu hospodárskemu rozvoju. Tieto podniky tvoria približne 90% zo všetkých podnikov vo svete, poskytujú viac ako 50% celosvetovej zamestnanosti. Podľa odhadov svetovej banky, do roku 2030 bude potrebné vytvoriť 600 miliónov pracovných miest, aby sa dokázala absorbovať rastúca pracovná sila, vďaka čomu je rozvoj MSP veľkou prioritou pre mnohé vlády po celom svete. Avšak prístup k financiám je hlavným problémom rastu MSP. Je to prekážka, ktorej musia dané podniky čeliť, pri rozvoji ich podnikania na rozvíjajúcich sa trhoch a v rozvojových krajinách.¹

1.1 Charakteristika podniku

Na úvod kapitoly je nevyhnutné definovať pojem podnik. V trhovej ekonomike je to základný subjekt podnikania. Podnik si počas pôsobenia na trhu prejde rôznymi fázami ako vznik, rast, fáza stabilizácie, kríza, zánik. Tieto fázy sa nazývajú životný cyklus podniku. Treba podotknúť, že nie každý podnik si musí prejsť všetkými fázami, ale existencia každého podniku je časovo ohraničená. V odbornej literatúre môžeme nájsť mnohé definície ako napr. „*Podnik je taká forma podnikateľskej činnosti, v rámci ktorej dochádza k cieľavedomému spájaniu hmotných, finančných a ľudských zdrojov v jednej podnikateľskej jednotke s uzatvoreným obratom hodnoty s cieľom produkovať úžitkové hodnoty pre potreby zákazníkov a pre vlastné uspokojenie potrieb,*“² tvrdí Marková. Naopak Jakubeková definuje podnik ako „*samostatný ekonomicko-právny subjekt, ktorý využíva výrobné činitele na výrobu výrobkov a poskytovanie služieb.*“³ Avšak každá definícia sa opiera o obchodný zákonník Slovenskej republiky, kde je podnik definovaný ako „*súbor hmotných, ako aj osobných a nehmotných zložiek podnikania. K podniku patria veci, práva a iné majetkové hodnoty, ktoré patria podnikateľovi a slúžia na prevádzkovanie podniku*

¹WORLD BANK. *Small and medium enterprises (SMES) finance* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-26] Dostupné na: <https://www.worldbank.org/en/topic/sme/finance>.

²MARKOVÁ, Viera. *Malé a stredné podnikanie v Slovenskej republike*. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2003. 150 s. ISBN 80-8055-816-7.

³JAKUBEKOVÁ, Miroslava a kol. *Ekonomika pre študijné odbory výrobného a nevýrobného zamerania*. 1. vyd. Bratislava: SPN, 2004. 169 s. ISBN 80-10-00363-8.

alebo vzhľadom na svoju povahu majú tomuto účelu slúžiť“⁴, pričom podnikateľ a definuje obchodný zákonník ako :

- „osoba zapísaná v obchodnom registri,
- osoba, ktorá podniká na základe živnostenského oprávnenia,
- osoba, ktorá podniká na základe iného než živnostenského oprávnenia podľa osobitných predpisov,
- fyzická osoba, ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu a je zapísaná do evidencie podľa osobitného predpisu.“⁵

Podnik je charakterizovaný mnohými znakmi, ale najdôležitejšie sú ekonomická a právna samostatnosť. Na základe týchto faktorov si podnik vie vytvárať obchodné vzťahy s ostatnými subjektami v oblasti podnikania. Podnik takisto zastáva určité funkcie ako maximalizovanie zisku, výstupov či dodržovanie pravidiel o ochrane životného prostredia.⁶

Právne formy podnikania sú stanovené v Obchodnom zákonníku Slovenskej republiky, kde môžeme nájsť aj jednotlivé podmienky a charakteristiky daných foriem podnikania (výška základného imania, počet vlastníkov, výška ručenia a i.). Jednotlivé formy sú rozpracované v tabuľke 1:

Tabuľka 1 Právne formy podnikania

Fyzické osoby	Právnické osoby		
Živnosti	Osobné spoločnosti	Kapitálové spoločnosti	Osobitné formy podnikov
Remeselné	Verejná obchodná spoločnosť	Spoločnosť s ručením obmedzením	Družstvá
Viazané			
Voľné	Komanditná spoločnosť	Akciová spoločnosť	

Zdroj: MAJDÚCHOVÁ, Helena., NEUMANNOVÁ, Anna. 2009. Podnik a podnikanie. 3. vyd. Bratislava: Srint dva, 2009. 203 s. ISBN 978-80-89393-13-8.

⁴ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 5.

⁵ Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 5.

⁶ MARKOVÁ, Viera. *Malé a stredné podnikanie v Slovenskej republike*. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2003. 150 s. ISBN 80-8055-816-7.

1.2 Malé a stredné podniky

Malé a stredné podniky, ďalej už len MSP sú často označované ako chrbtica Európskeho hospodárstva. Poskytujú potencionálny zdroj pracovných miest a ekonomického rastu.⁷ Taktiež tvoria zamestnanosť, pretože poskytujú prácu veľkému počtu obyvateľstva. V dnešnej dobe vznikajú často nové startupy, čiže projekty, ktoré sa časom, keď začnú dosahovať zisk, môžu premeniť na malé firmy. Tieto startupy a malé firmy mimoriadne podnecujú podnikateľského ducha, tým pádom sú veľmi dobrým a priaznivým stimulátorom konkurencie a zamestnanosti v celej Európskej únii.

MSP je každý subjekt, ktorý vykonáva ekonomickú činnosť, bez ohľadu na právnu formu podnikania. Existuje veľa charakteristík, ktoré by mal malý a stredný podnik spĺňať, ako napríklad:

- podnik je nezávislý v súkromnom vlastníctve,
- jeden alebo malý počet vlastníkov,
- bez dominantného alebo monopolného postavenia na trhu,
- pomerne úzky sortiment,
- jednoduché riadenie a organizačná štruktúra,
- podnik sa zameriava na menšie trhy,
- relatívne malý podiel na trhu.⁸

Nie je úplne jednoduché a jednoznačné určiť, ktorý podnik je malý, stredný a ktorý už veľký. Problémom je kvantifikácia, pretože to, čo pre niekoho môže byť jednoduchá organizačná štruktúra, pre druhého nemusí. Pohľad na veľkosť podielu na trhu vie byť často tiež subjektívny.

Práve preto prišla Európska komisia s odporúčaním č. 2003/361/EC, aby sa jednoduchšie zaradovali podniky do jednotlivých kategórií, a to na základe počtu zamestnancov, ročného obratu a ročnej bilančnej sumy podniku.⁹ Tieto údaje sa získavajú z ročných štrukturálnych podnikových štatistík, ktoré sú hlavným zdrojom údajov aj pre analýzu podniku, na základe týchto údajov sa rozdeľujú do jednotlivých tried.

⁷EUROSTAT. *SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES)* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_1_id=54781&p_v_1_s_g_id=0.

⁸ CHODASOVÁ, Alena – BUJNOVÁ, Darina. *Malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 1996. 129 s. ISBN 80-225-0724-5.

⁹ RPIC PREŠOV. *Definícia malých a stredných podnikov* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-15] Dostupné na: https://www.rpicpo.sk/clanok/2877/definicia_malych_a_strednych_podnikov.html.

Európska komisia definuje MSP ako podniky, ktoré zamestnávajú menej ako 250 osôb. Mali by mať ročný obrat do 50 miliónov EUR alebo celkovú bilančnú sumu najviac 43 miliónov EUR. Na lepšie rozdelenie a začlenenie týchto podnikov vznikol na generálnom riaditeľstve Európskej komisie pre podnikanie a priemysel špeciálny útvar pre MSP. Cieľom toho útvaru je aj lepšia integrácia MSP do politik EÚ.¹⁰

Zaradenie a definíciu MSP je potrebné poznať najmä v prípade, ak má podnik záujem požiadať o granty alebo pôžičky z fondov EÚ a potrebuje sa uistiť, že spĺňa kritéria konkrétnych výziev na podávanie projektov. Tieto kritéria sú rozpracované v nasledovnej tabuľke:

Tabuľka 2 Kategorizácia podnikov

Kategória podniku	Počet zamestnancov (hlavné kritérium)	Ročný obrat (vedľajšie kritérium)	Ročná bilančná suma (vedľajšie kritérium)
Mikro podnik	1 až 9	≤ 2 000 000 €	≤ 2 000 000 €
Malý podnik	10 až 49	≤ 10 000 000 €	≤ 10 000 000 €
Stredný podnik	50 až 249	≤ 50 000 000 €	≤ 43 000 000 €

Zdroj: Odporúčanie Európskej komisie č.2003/361/EC.

Platí, že podnik spadá do konkrétnej kategórie vtedy, ak spĺňa hlavné kritérium, ktorým je počet zamestnancov a spĺňa aspoň jedno z vedľajších kritérií (ročný obrat, ročná bilančná suma).

Takýchto mikro, malých a stredných podnikov sa nachádza v dnešnej Európskej únii približne 23 miliónov, ktoré umožňujú pracovať zhruba 75 miliónom ľuďom, a tak predstavujú až 99% všetkých európskych podnikov. V oblasti technológií, majú MSP unikátnu schopnosť navrhovať, rozvíjať, používať či prispôbovať nové technológie daným požiadavkám trhu.¹¹

MSP disponujú oproti veľkým podnikom určitými výhodami, ale aj nevýhodami. K výhodám môžeme zaradiť pružné reagovanie na zmeny, inovačná kreativita, vytváranie nových pracovných príležitosti, odolnosť voči hospodárskej recesii a rýchlosť prijímania

¹⁰ EUROSTAT. *SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES)* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=54781&p_v_l_s_g_id=0.

¹¹ RPIC PREŠOV. *Definícia malých a stredných podnikov* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-15] Dostupné na: https://www.rpicpo.sk/clanok/2877/definicia_malych_a_strednych_podnikov.html.

rozhodnutí. K nevýhodám určite treba zaradiť menšiu finančnú silu a obmedzené možnosti získania odborníkov v oblasti vrcholového manažmentu.¹²

1.3 Postavenie malých a stredných podnikov v ekonomike

V oblasti OECD, ktorej je Slovensko súčasťou, sú MSP prevládajúcou formou podnikania. Sú hlavným poskytovateľom zamestnanosti, tvoria v priemere približne 70% pracovných miest. Predstavujú hlavného tvorca pridanej hodnoty, pričom generujú v priemere 50% až 60% pridanej hodnoty. V rozvíjajúcich sa ekonomikách poskytujú MSP prácu až 45% z celkového počtu zamestnaných ľudí a tvoria v priemere 33% z HDP. Rozvoj MSP prispieva k hospodárskej diverzifikácii a odolnosti. Toto je obzvlášť dôležité pre krajiny bohaté na prírodné zdroje, ktoré sú citlivé na výkyvy v cenách komodít.¹³ Dobrým príkladom je momentálna situácia vo Venezuele, ktorej vláda sa sústredila len na ťažbu ropy a nepodieľala sa na rozvoji aj iných podnikov, čím by sa rozložilo riziko. Táto krajina sa stala závislá na rope, pri poklese cien tam po čase vznikla obrovská inflácia.

Malé a stredné podniky sú taktiež veľmi podstatnou súčasťou slovenského, ale aj európskeho hospodárstva. Aj preto sa Komisia Európskej únie sústreďuje na týchto 5 prioritných oblasti vo vzťahu k MSP:

- podpora podnikania a zručností,
- zlepšenie prístupu MSP na trh,
- odstraňovanie byrokracie,
- zlepšenie rastového potenciálu MSP a posilnenie komunikácie a konzultácie s malými a strednými podnikateľmi.¹⁴

Týmto oblastiam sa venuje z dôvodu, aby zlepšovala prostredie a podmienky, zjednodušila vstup nových podnikateľov na trh. Tým zabezpečuje spomínanú väčšiu diverzifikáciu a odolnosť ekonomiky, ale aj zdravší konkurenčný trh.

Na základe údajov zo Štatistického úradu SR, si môžeme všimnúť, že MSP majú vysoko početné zastúpenie na Slovenskom trhu. Aj keď rok 2018 predstavoval ďalšie

¹² MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

¹³ OECD. *Enhancing the Contributions of SMEs in a Global and Digitalised Economy* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-28] Dostupné na: <https://www.oecd.org/mcm/documents/C-MIN-2017-8-EN.pdf>.

¹⁴ EUROSTAT. *SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMEs)* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=54781&p_v_l_s_g_id=0.

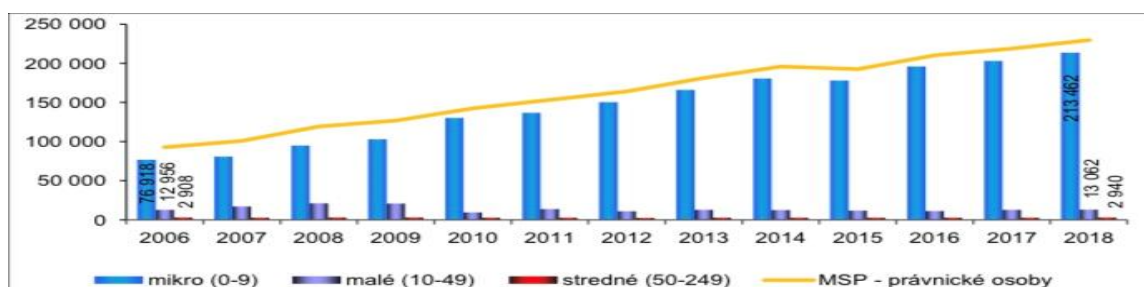
úspešné obdobie, kedy Slovenská ekonomika rástla, počet MSP klesol o 1,3%. Túto situáciu spôsobil hlavne pokles počtu živnostníkov.¹⁵

Tabuľka 3 Podnikateľské subjekty podľa veľkosti a právnej formy k 31.12.2018

Veľkosť/ právna forma	Právnické osoby	Fyzické osoby	Spolu		Index 2018/2017
			Celkovo	Podiel v %	
Mikro podniky	213 462	329 063	542 525	96,8%	↓ 98,6
Malé podniky	13 062	1 256	14 328	2,6%	↑ 101,2
Stredné podniky	2 940	48	2 988	0,5%	↑ 101,1
Veľké podniky	679	1	680	0,1%	↑ 102,7
Spolu MSP	229 464	330 367	559 841	99,9%	↓ 98,7
Spolu podniky	230 143	330 368	560 521	100%	↓ 98,7

Zdroj: SBAGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018 [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28]* Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf.

Z celkového počtu podnikov tvorili najväčší podiel - 96,8% mikropodniky, čo v absolútnom vyjadrení predstavuje 542 525 subjektov. Ďalej na trhu pôsobili malé podniky s podielom 2,6% (14 328), stredné podniky s podielom 0,5% (2 988) a veľké podniky s podielom 0,1% (680). V tabuľke si tiež môžeme všimnúť, že oproti roku 2017 počet malých, stredných a veľkých podnikov narástol. Na druhej strane, počet mikropodnikov klesol, aj to z dôvodu úbytku živnostníkov. Z dôvodu vysokej početnosti týchto mikropodnikov a ich úbytku klesol aj celkový počet podnikov na Slovensku. Vývoj MSP právnických osôb má však stúpajúcu tendenciu, ako si môžeme všimnúť na nasledujúcom grafe.

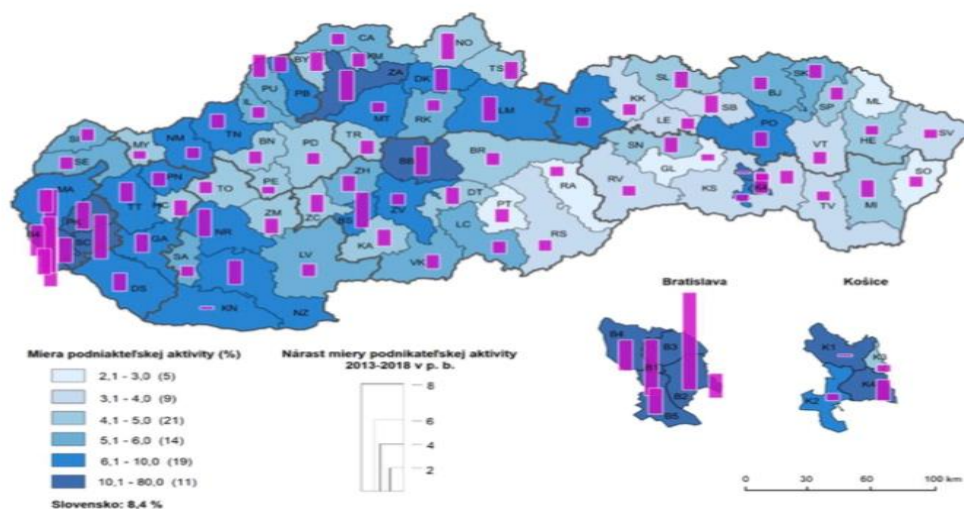

Graf 1 Vývoj počtu MSP – právnických osôb 2006-2018

Zdroj: SBAGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018 [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28]* Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf.

¹⁵ SBAGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018 [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28]* Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf.

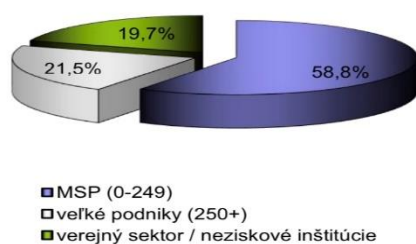
Tento stúpajúci trend je pozitívnu správou pre Slovensko, avšak treba poznamenať, že ako sú rozdiely medzi rastom podnikateľskej aktivity v rámci celej EÚ, tak je to aj na Slovensku medzi jednotlivými okresmi. Tieto regionálne rozdiely sa snaží EÚ znižovať, prostredníctvom fondov na regionálny rozvoj, čo by časom mohlo mať priaznivý vplyv aj na mieru podnikateľskej aktivity, zatiaľ sú však rozdiely veľké.

Mapa 1 Miera podnikateľskej aktivity MSP-PO podľa okresov za rok 2018

Zdroj: SBAGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018 [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28]* Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf.

Znížením regionálnych rozdielov by sa zvýšila podnikateľská aktivita, tým by sa znížila nezamestnanosť v jednotlivých okresoch. MSP aj v roku 2018 poskytovali na Slovensku prácu najväčšej časti zamestnaného obyvateľstva a to až 58,8%.

Graf 2 Podiel MSP na zamestnanosti v SR 2018

Zdroj: SBAGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018 [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28]* Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf.

Vzdelanie môže mať vplyv na úspešný štart podnikania a dobré nápady. Prieskumy ukázali, že najviac nových start-upov zakladajú práve ľudia s 5-ročným vysokoškolským

vzdelaním, a to nie len na Slovensku, ale v celej Európe. V európskom priemere až 53% start-uperov má 5-ročné vysokoškolské vzdelanie.

Tabuľka 4 Vplyv vzdelania na podnikanie start-uperov

	Základné vzdelanie	Stredoškolské vzdelanie	Nedokončená univerzita	Bc.	Mgr./Ing.	Doktorandské vzdelanie
SK	2,9%	2,9%	8,8%	2,9%	58,8%	23,5%
EU	0,7%	4,9%	7,9%	19,3%	53%	12,6%

Zdroj : EUROSTAT. *SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES)* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=54781&p_v_l_s_g_id=0.

1.4 Bariéry rozvoja MSP

Aj napriek kľúčovej úlohe, ktorú zohrávajú MSP v hospodárstve, musia tieto podniky počas svojho pôsobenia čeliť závažným prekážkam, a to:

- interným (napr. nedostatočné zručnosti, zdroje na podnikovej úrovni),
- finančným (hlavne prístup k financiám),
- administratívnej/regulačnej záťaži (napr. daňové systémy, komplikované zákony).¹⁶

Tieto prekážky ovplyvňujú a zaťažujú MSP oveľa intenzívnejšie ako veľké podniky. Napríklad legislatíva môže byť zložitá a neprehľadná pre podnikateľa, ktorý na to nemá odborné vzdelanie. Takisto odvodové zaťaženie, náklady na mzdy a rôzne príplatky a odvody s nimi spojené zaťažujú malých podnikateľov oveľa viac ako tých veľkých.¹⁷

Z historického hľadiska v Európe MSP boli negatívne ovplyvňované hospodárskou krízou, ktorá zredukovala počet pracovných miest aj firiem vo všetkých sektoroch. Finančná a štátna dlhová kríza mala tiež negatívny vplyv na financovanie MSP, najmä v najviac postihnutých krajinách. Možno je prekvapujúce, že v prístupe k financovaniu existujú významné rozdiely v rámci eurozóny, a to medzi „starými“ (EÚ-15) a „novými“ (EÚ-13) členmi. Je to ovplyvnené do značnej miery makroekonomickým kontextom a stavom, či štruktúrou bankového sektora. Tieto bariéry nazývame ako externé prekážky. Prístup k externým fondom býva ľahší pre MSP nachádzajúce sa v štátoch s vyšším rozvojom finančných sprostredkovateľov, vyspelejšími akciovými trhmi, s efektívnejšími právnymi

¹⁶ EUROPEAN PARLIAMENT. *Barriers to SME growth in Europe* [elektronický zdroj]. 2016, 8 s. [cit. 2019-11-06] Dostupné: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI\(2016\)583788_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI(2016)583788_EN.pdf).

¹⁷ MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika. *Ako financovať malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition spol s r.o. 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3.

systemami alebo vyššou úrovňou HDP na obyvateľa. Dané makroekonomické ukazovatele sa stále líšia medzi EÚ-15 a EÚ-13, ako aj bankový sektor EÚ-13, ktorý stále zaostáva za EÚ-15.¹⁸

MSP majú taktiež väčšie problémy so získaním finančných prostriedkov oproti veľkým podnikom. Pre MSP je ťažšie získať bankové pôžičky ako pre veľké spoločnosti. Preto sa títo podnikatelia často spoliehajú na interné fondy, hotovosť od rodiny či priateľov, aby mohli založiť a spočiatku prevádzkovať svoje podniky. Svetová banka odhaduje, že približne polovica formálnych MSP na svete nemá prístup k bankovým úverom. Finančná medzera je ešte väčšia, keď sa zohľadnia mikropodniky a neformálne MSP.¹⁹ Jedným z dôvodov, prečo banky nie sú príliš ochotné poskytovať úvery týmto podnikom, je vyššia rizikovosť, ako je to pri veľkých podnikoch. Táto rizikovosť je zapríčinená aj nedostatočnou veľkosťou podnikového majetku alebo nízkou hodnotou kapitálového zabezpečenia.²⁰ Aj v prípade, že sa podniku podarí získať bankový úver, je to zvyčajne za menej výhodných podmienok, ako keď si úver zoberie veľký podnik. Často k tomu dochádza aj v prípade, že podnik predloží rentabilný podnikateľský plán.²¹

MSP môžu však čeliť aj interným bariéram rozvoja, ktoré väčšinou pramenia z malých skúseností z podnikania alebo nedostatku potrebného vlastného kapitálu. V praxi sa tieto podniky často stretávajú s nedostatočnou úrovňou odborných znalostí zamestnancov (slabé počítačové znalosti v programoch ako excel, word alebo nedostatočná znalosť cudzích jazykov).²² Postupné odstraňovanie spomínaných bariér je nevyhnutné pre rozvoj hospodárstva a zlepšovanie podmienok na trhu. Postupne sa na to zriaďujú špeciálne inštitúcie, ktoré slúžia aj na poskytnutie potrebnej pomoci, ako napríklad špeciálny útvar Európskej komisie pre MSP. Na Slovensku najnovšie prebieha proces digitalizácie, ktorá tiež môže zjednodušovať podnikanie. Ako napríklad, že už niektoré veci sa dajú vybaviť cez internet, pomocou občianskeho preukazu s čipom a človek nemusí čakať na úrade. Taktiež daňové priznanie sa dá podať online cez portál finančnej správy.

¹⁸ EUROPEAN PARLIAMENT. *Barriers to SME growth in Europe* [elektronický zdroj]. 2016, 8 s. [cit. 2019-11-06] Dostupné na: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI\(2016\)583788_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI(2016)583788_EN.pdf).

¹⁹ WORLD BANK. *Small and medium enterprises (SMES) finance* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-26] Dostupné na: <https://www.worldbank.org/en/topic/smefinance>.

²⁰ ŠUBERTOVÁ, Elena a kol. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch : prípadové štúdie a príklady*. 1. vyd. Bratislava: Kartprint, 2011. 466 s. ISBN 97-880-8887-095-1.

²¹ MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika. *Ako financovať malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition spol s r.o. 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3.

²² CHODASOVÁ, Alena – BUJNOVÁ, Darina. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch*. 2. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2008. 193 s. ISBN 978-80-225-2554-1.

1.5 Finančné zdroje podniku

Financie sú nevyhnutým prostriedkom na zabezpečenie fungovania podniku, tieto prostriedky sú zväčša získavané z rôznych zdrojov. Deliť ich môžeme viacerými spôsobmi, my sme si vybrali nasledujúce delenie.

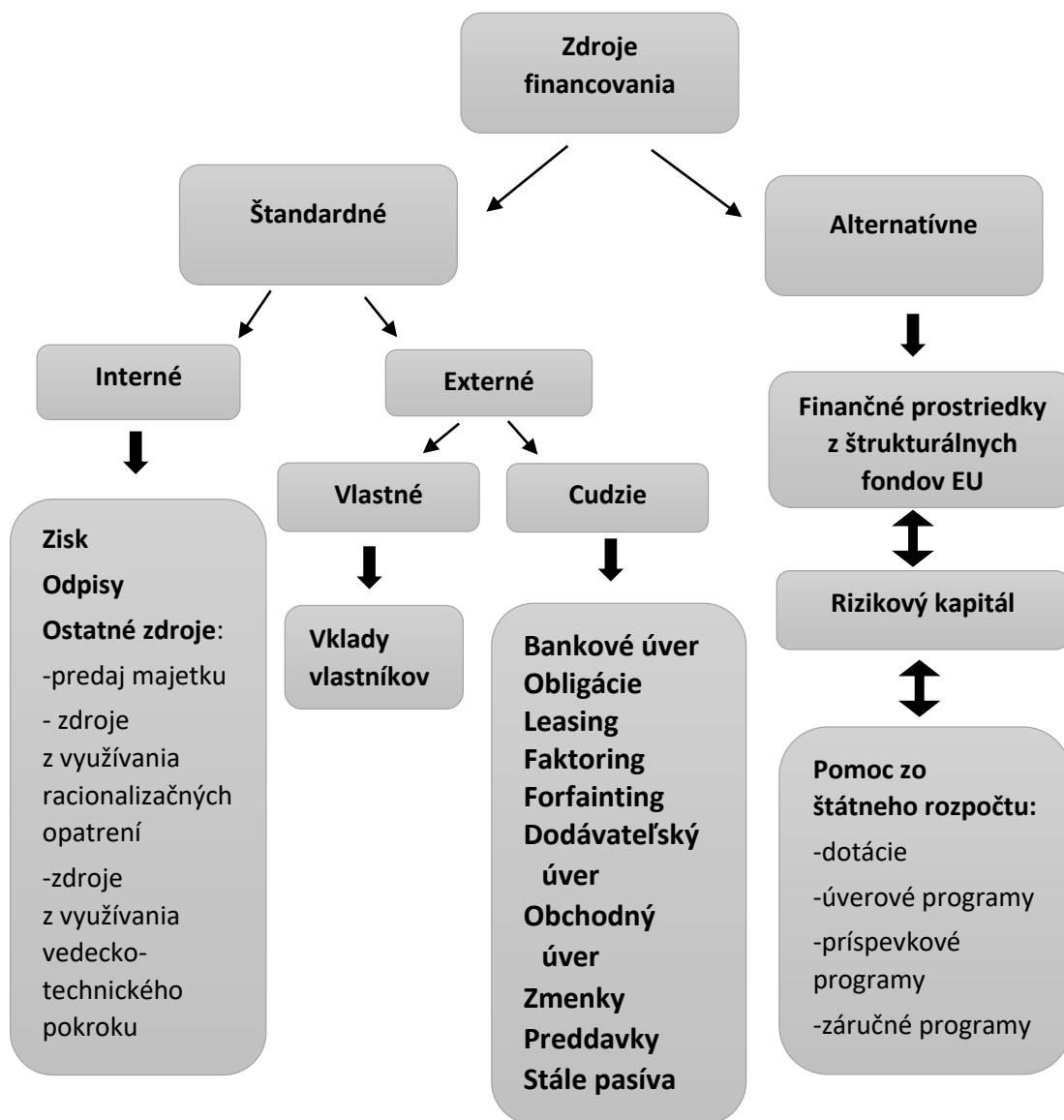

Schéma 1 Zdroje financovania podniku na základe doterajších tradícií

Zdroj: MAJKOVÁ, Monika. *Financovanie malých a stredných podnikov v SR [elektronický zdroj]*. Bratislava, 2007, 6.s. [cit. 2019-11-22]. Dostupné na: https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/detail-eu_un_cat.1-0068377-Financovanie-malych-a-strednych-podnikov-v-SR/?disprec=38&iset=1&pg=4.

Vďaka financiám podnik môže napredovať, rozvíjať sa a rásť, sú takzvaným hnacím motorom podniku. Najčastejšie delenie finančných zdrojov je z hľadiska pôvodu, a to či do

podniku prichádzajú z vonkajšieho prostredia, ako externé, alebo vznikajú vo vnútri podniku, ako interné zdroje. Tieto zdroje môžeme deliť aj z hľadiska doterajších tradícií ich využívania a to na:

- štandardné,
- alternatívne.

1.6 Štandardné zdroje financovania

Sú zdroje, ktoré podniky už dlhšiu dobu poznajú a využívajú. Podľa toho, z akého zdroja kapitál prichádza, delíme tieto finančné zdroje na interné a externé.

1.6.1 Interné zdroje financovania

Vo vyspelých trhových ekonomikách, akou je aj Slovensko a celá EÚ, sú rozhodujúcim zdrojom financovania interné zdroje podniku, v užšom zmysle čistý zisk a odpisy. Vyžitie týchto zdrojov je značne obmedzené v podmienkach SR, z dôvodu finančno-ekonomickej nerovnováhy podnikov.²³ Interné zdroje predstavujú zdroje, ktoré vznikli a využívajú sa v podniku. Ako vyplýva zo schémy, v rámci interného financovania ďalej rozlišujeme financovanie zo zisku, z odpisov, z predaja majetku, z využívania racionalizačných opatrení a z využívania vedecko-technického pokroku.²⁴

Podniky sa zakladajú za účelom dosahovania zisku. **Zisk** aj v dnešnej dobe má najdôležitejšie postavenie v rámci interného financovania, slúži na takzvané samofinancovanie. Funkciou zisku nie je len financovanie, ale takisto pomocou neho počítame rôzne ukazovatele, ktoré nám zobrazujú skutočnosť o úspešnosti a efektívnosti podnikania. Zisk podnik dosiahne len vtedy, ak tržby prevyšujú vynaložené náklady, tým pádom podnik dosahuje pozitívny výsledok hospodárenia. Zisk dokážeme vypočítať dvoma spôsobmi, a to ako:

- $VÝNOSY - NÁKLADY = ZISK/STRATA$,
- rozdiel medzi základným imaním na konci a na začiatku daného obdobia.²⁵

Výsledok hospodárenia sa dosahuje z dvoch činností podniku, z hospodárskej a finančnej činnosti. Ak je výsledok kladný, čiže podnik dosahuje zisk, môžeme ho ďalej

²³ BELANOVÁ, Katarína. *Alternatívne zdroje financovania a ich využívanie v podmienkach SR* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2013, 5 s. [cit. 2019-11-23]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2013/03-2013/03_biatec13-3_belanova.pdf.

²⁴ JÁNOŠOVÁ, Veronika. *Zdroje financovania podniku*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2008. 131 s. ISBN 978-80-225-2447-6.

²⁵ Ref. 23

využiť na spomínané samofinancovanie a rozdeliť na uhradenie straty z minulých období, povinné a nepovinné prídely do fondov (zákonný rezervný fond), vyplácanie tantiém, dividend a pod.²⁶

V opačnom prípade, ak podnik dosiahne záporný výsledok, čiže dosiahne stratu, máme viaceré možnosti na jej uhradenie, a to dodatočnými vkladmi vlastníkov, z vytvoreného rezervného fondu alebo zhromažďovať ju na účte nerozdelený výsledok hospodárenia.²⁷

Majtán definuje **odpisy** ako „peňažné vyjadrenie postupného opotrebovania časti neobežného majetku, ktoré sa prenáša do hodnoty novovytvorenej produkcie cez náklady“.²⁸ Z čoho vyplýva, že odpisovať sa môže len dlhodobý hmotný a nehmotný majetok podniku, nie krátkodobý ako napr. zásoby a to tak dlho, ako to definuje zákon. Dĺžka odpisovania závisí od typu odpisovaného majetku, ktoré sa delia do odpisových skupín.

Tabuľka 5 Odpisy

1. odpisová skupina	4 roky	motorové vozidlá, spotrebná elektronika, zvieratá
2. odpisová skupina	6 rokov	stroje, lekárske a stomatologické nástroje a potreby, nábytok, batérie a akumulátory
3. odpisová skupina	8 rokov	elektrické motory, pece, , plynové generátory, horáky, mraziace a chladiace zariadenia
4. odpisová skupina	12 rokov	montované budovy, zbrane a munícia, lode a plavidlá, miestne telekomunikačné a elektrické rozvody
5. odpisová skupina	20 rokov	budovy pre obchod a služby, priemyselné budovy, budovy pre dopravu a elektronické komunikácie, silá, nádrže, sklady
6. odpisová skupina	40 rokov	hotely, bytové budovy, budovy pre administratívu, kultúru a verejnú zábavu

Zdroj: Finančná správa SR. Zaradenie hmotného majetku do odpisovej skupiny a ročný odpis[elektronický zdroj].[cit. 2019-11-23]. Dostupné na: <https://podpora.financnasprava.sk/304540-Zaradenie-hmotn%C3%A9ho-majetku-do-odpisovej-skupiny-a-ro%C4%8Dn%C3%BD-odpis->.

Pri obstaraní majetku vzniká výdavok, ktorý sa počas doby odpisovania premieta do nákladov. Pri využívaní majetku podniku na podnikateľskú činnosť sa daný majetok

²⁶ JÁNOŠOVÁ, Veronika. *Zdroje financovania podniku*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2008. 131 s. ISBN 978-80-225-2447-6.

²⁷Ref. 26

²⁸ MAJTÁN, Štefan a kol. *Podnikové hospodárstvo*. 1. vyd. Bratislava: Sprint 2, s.r.o., 2014. 323 s. ISBN 978-80-89710-05-8.

postupne opotrebuva, inak povedané amortizuje. Odpisy slúžia na zachytávanie tohto opotrebovania a zníženia hodnoty majetku. Odpisy sú náklady, ktoré nám znižujú výsledok hospodárenia počas doby odpisovania, vďaka čomu máme nižší základ dane a napokon aj nižšiu samotnú daň z príjmu. Vďaka odpisom sa transformuje vopred investovaný kapitál späť do peňažnej formy. Tieto finančné prostriedky predstavujú zdroje, ktoré sú znovu získané a nie novovytvorené. Je to stabilný zdroj financovania, zväčša slúži na obnovu dlhodobého majetku.²⁹ Belanová tvrdí, že „v SR je ekonomická funkcia odpisov silne deformovaná, pretože hodnota dlhodobého majetku sa nevalorizuje, doby odpisovania sú dlhé, a tak sa znižuje reálna možnosť aspoň jednoduchej obnovy výrobného potenciálu podnikov.“³⁰

K ostatným interným zdrojom financovania podniku môže zaradiť takisto prostriedky získané z:

a) Predaja majetku

Podnik ich získava najčastejšie pri predaji už vyradeného, odpísaného dlhodobého majetku. V prípade reštrukturalizácie podnikovej činnosti podnik predáva aj ešte neodpísané časti majetku, z dôvodu, že sa tento majetok stávajú pre podnik nepotrebný.

b) Využívania racionalizačných opatrení

Tieto opatrenia vychádzajú z vlastnej iniciatívy, zo spôsobu motivovania zamestnancov, aby sa sami snažili hľadať lepšie a efektívnejšie riešenia. Postupným aplikovaním malých zmien a efektívnejších činností sa podnik ako celok môže dopracovať k veľkým výsledkom, k ušetreniu financií, ktoré môžu byť použité na iné účely.

c) Využívania vedecko-technického pokroku

Zdroje z využívania vedecko-technického pokroku sa uvoľňujú vtedy, ak podnik obnovuje opotrebené zložky majetku za nižšiu cenu, ako bola predchádzajúca obstarávací cena daných zložiek. Reálna hodnota daného majetku klesá aj pri zachovaní či zvýšení funkčných vlastností majetku. Uvoľní sa tým kapitál, ktorý bol pôvodne viazaný v daných zložkách majetku.³¹

²⁹ JEŽKOVÁ, Renáta – JEŽEK, Jiří. *Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora*. 1. vyd. Bratislava : EUROKÓDEX, 2011. 248. ISBN 978-80-89447-47-3.

³⁰ BELANOVÁ, Katarína. *Alternatívne zdroje financovania a ich využívanie v podmienkach SR* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2013, 5 s. [cit. 2019-11-23]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2013/03-2013/03_biatec13-3_belanova.pdf.

³¹ MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

1.6.2 Externé zdroje financovania

MSP prechádzajú na využívanie externých zdrojov financovania v prípade, ak sú interné zdroje nedostatočné alebo už ich podniky vyčerpali. Podniky siahajú po externej forme aj v prípade realizovateľných investičných projektov alebo na hradenie výdavkov podniku na bežnú činnosť, ak sú vnútorné zdroje nepostačujúce pre chod podniku. Externé financovanie delíme na vlastné a cudzie. Vlastné zdroje sú získavané z emisie akcií alebo z vkladov vlastníkov. Cudzie zdroje podnik získava od iných podnikateľských subjektov napr. bánk, dodávateľov atď.

V prípade **vlastných zdrojov financovania, vklady vlastníkov** predstavujú dôležitý zdroj získaný z externého prostredia, najmä na začiatku podnikania. Pri zakladaní podniku sa zaviazujú vlastníci ku splateniu vkladov v zakladateľskej zmluve, v ktorej je dohodnutá aj doba splatnosti. Výška vkladov závisí od počtu vlastníkov a od právnej formy podnikania. Pri zakladaní spoločnosti s ručením obmedzením alebo akciovej spoločnosti určuje zákon minimálnu výšku vkladov, pri ostatných formách si to vlastníci dohodnú. Vkladať môžu vlastníci alebo noví spoluvlastníci aj počas priebehu podnikania, a to formou dodatočných vkladov. Vklady vlastníkov môžu byť splatené peňažnou, ale aj nepeňažnou formou. V prípade nepeňažného vkladu je to zväčša ako dlhodobým hmotným alebo dlhodobým nehmotným majetkom, napr. autom, stroj, software. Vklady vlastníkov má podnik k dispozícii trvale, tvoria jeho základné imanie, čím sa stávajú najdôležitejším zdrojom krytia majetku.³²

Cudzie zdroje sú získané z externého prostredia, predstavujú pre podnik dočasné a vratné financie. Na základe doby návratnosti, respektíve splatnosti, delíme tieto zdroje na dlhodobé a krátkodobé. Pričom krátkodobé sú s lehotou splatnosti do 1 roka a dlhodobé s lehotou splatnosti nad 1 rok. Cudzie externé zdroje sú získavané formou úveru, ktorý je vlastne „*ekonomický vzťah medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý vzniká pri odovzdaní konkrétnej hodnoty na dočasné použitie, t. j. s podmienkou návratnosti.*“³³

³² MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

³³ VLACHYNSKÝ, Karol. *Podnikové financie*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009. 524 s. ISBN 978-80-8078-258-0.

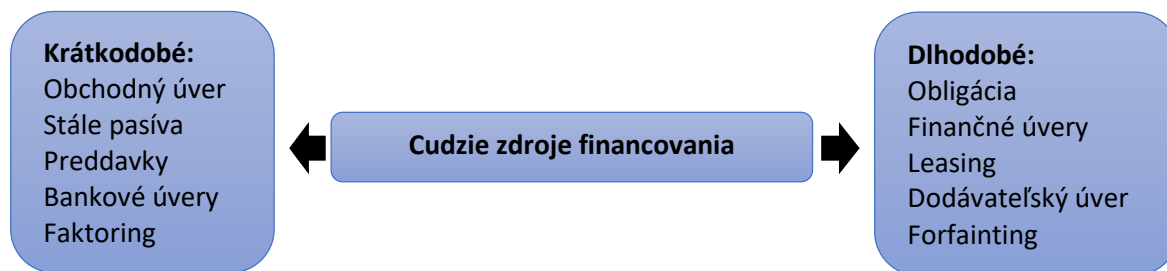

Schéma 2 Cudzíe zdroje financovania

Zdroj: MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

Dlhodobé úverové zdroje - do tejto kategórie radíme aj strednodobé úvery, rozdiel medzi nimi je v dĺžke splatnosti, ktorá je pri strednodobých jeden až štyri roky, pri dlhodobých nad túto hranicu.³⁴ Tieto úvery slúžia najmä na investičné aktivity podniku. V prípade MSP sa častejšie vyskytujú strednodobé cudzie zdroje. Medzi dlhodobé úvery radíme:

a. Obligácie

Sú to cenné papiere, ktoré emituje podnik za účelom získania finančných prostriedkov s dlhodobou alebo strednodobou lehotou splatnosti. Získa ich tak, že podnik umiestni svoje obligácie na kapitálový trh, kde sú predmetom predaja a môžu si ich kúpiť ostatné ekonomické subjekty, ktoré majú voľné peňažné prostriedky. Emitent sa týmto zaväzuje majiteľovi cenného papiera, ktorý je v postavení veriteľa. Po lehote splatnosti majiteľ obligácie vráti cenný papier emitentovi, za ktorý mu bude vyplatená menovitá hodnota plus stanovený úrok. Tento spôsob získavania financií je typický pre veľké známe podniky. V prípade MSP je tento spôsob prakticky nemožný.³⁵

b. Finančné úvery

Sú najčastejšie finančné prostriedky poskytované bankou na určitý čas. V zriedka prípadoch sú to aj úvery poskytované od druhého podniku. Komerčné banky poskytujú najčastejšie MSP úvery vo forme :

- Hypotekárneho úveru, ktoré sa poskytujú MSP v menšom počte, sú prioritne určené pre obyvateľstvo. Túto formu úverov môžu poskytovať iba banky, ktoré majú na to právo a licenciu.

³⁴ VLACHYNSKÝ, Karol. *Podnikové financie*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009. 524 s. ISBN 978-80-8078-258-0.

³⁵ MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika. *Ako financovať malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition spol s r.o. 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3.

- Rozvojového úveru, ktorý slúži na obstaranie hmotného a nehmotného majetku. Podmienkou na získanie toho úveru je dobrá finančno- ekonomická situácia podniku, spojená s návratnosťou a výnosnosťou projektu, na ktorý bol úver určený. Spôsob ručenia, výšku úveru, dĺžku splácania, úročenia a i. si podnik dohodne s bankou v úverovej zmluve.
- Syndikovaného úveru, ide o úver poskytovaný skupinou bánk.
- Iné úverové formy, sme patria devízové úvery, úvery na otvorenie akreditívu, úvery na krátkodobé preklopenie nedostatku vlastných zdrojov a i.³⁶

c. Leasing

Je pomerne častý spôsob financovania, ktorý MSP využívajú. Používajú ho na nadobudnutie dlhodobého majetku. Leasing, je špecifická forma úverového krytia.³⁷ Predstavuje financovanie, ktoré umožňuje dlhodobý prenájom. Z časového hľadiska sa leasing delí na :

- **Operatívny**, v tomto prípade hovoríme o krátkodobom preájme. Touto formou sa zvyčajne prenájimajú autá a hnutelné veci, pričom sa leasingová zmluva spravidla uzatvára na dobu nižšiu ako je životnosť majetku. Vlastníkom majetku je po celú dobu leasingová spoločnosť, po uplynutí leasingovej doby podnik vracia majetok späť spoločnosti, nemá právo na odkúpenie. Nárok na odpisy pripadá leasingovej spoločnosti, nie užívateľovi majetku.
- **Finančný**, ide o dlhodobý prenájom s možnosťou odkúpenia majetku po skončení leasingu. V prípade finančného leasingu sa nájomca s vlastníkom môže dohodnúť na tom, kto si dá odpisy do nákladov. Tento majetok sa nachádza v súvahe nájomcu, pretože na konci leasingu si ho odkúpi. V rámci finančného leasingu sa môže jednať o jednoduchý leasing, leverage leasing alebo o dohodu o predaji a spätnom nákupe.³⁸

d. Dodávateľské úvery

Sú poskytované od dodávateľa v tovarovej forme pre odberateľa, ktorý ich následne spláca peňažnou formou. Väčšinou ide o dodávky strojov, zariadení na úver na základe zmluvy, v ktorej sú dohodnuté úverové podmienky. Často sa stáva, že úrok pri takejto forme úverovania je vyšší ako pri bankovom úvere.

³⁶MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

³⁷FETISOVOVÁ, Elena – VLACHYNSKÝ, Karol – SIROTKA, Vladimíra. *Financie malých a stredných podnikov*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2004. 260 s. 80-89047-87-4.

³⁸Ref. 36

e. Forfainting

Je špeciálny cudzí zdroj financovania, ktorý sa týka podnikov, ktoré exportujú produkciu do zahraničia. Forfainting je vlastne predčasné uhradenie zahraničnej pohľadávky forfeitingovou spoločnosťou exportérovi. Tento spôsob financovania podniky využívajú, ak vlastnia takéto pohľadávky a potrebujú finančné prostriedky skôr, ako je doba splatnosti danej pohľadávky. Potom forfaiter odkúpi pohľadávku za zníženú sumu o províziu od exportéra. Forfaiter následne čaká na úhradu od odberateľa.³⁹

Krátkodobé externé zdroje financovania sú také zdroje, ktoré majú dobu splatnosti nižšiu ako jeden rok. Slúžia na krátkodobé preklopenie nedostatku finančných prostriedkov. Patria sem :

a. Obchodný úver

Je najstaršou formou úveru, je to úver, ktorý poskytuje dodávateľ odberateľovi v naturálnej forme, a to formou tovaru. Odberateľovi vzniká záväzok, ktorý by mal zaplatiť do uplynutia danej lehoty. V prípade, že odberateľ nezaplatí včas, vzniká mu záväzok po lehote splatnosti. Obchodný úver je najpoužívanejšia a najdôležitejšia forma úverovania. Úrok pri poskytovaní tohto úveru si dodávateľ zarátava rovno do ceny tovaru. Úverový vzťah sa začína uzavretím kúpnej zmluvy a končí zaplatením.⁴⁰

b. Stále pasíva

Sú zdroj, ktorý vzniká automaticky. Podnik ich má nepretržite k dispozícii a sú bezplatné, slúžia na krytie vlastných potrieb, v dôsledku zúčtovacieho a platobného styku. K stálym pasívam sa radia záväzky voči zamestnancom, štátnemu rozpočtu a miestnemu rozpočtu. V prípade záväzkov voči zamestnancom, vzniká tento zdroj tak, že práca sa vykonáva každý deň. Každý deň sa vytvárajú nové hodnoty, avšak výdavky na túto prácu idú až dodatočne v určitý termín. Tým pádom nám vzniká v účtovníctve záväzok voči zamestnancom za nevyplatené mzdy.

³⁹MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika. *Ako financovať malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition spol s r.o. 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3.

⁴⁰MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

c. Preddavky od odberateľov

Sú bezúročná forma úveru. Poskytuje ich odberateľ dodávateľovi, tým že zaplatí časť alebo celú dodávku ešte pred dodaním. Tento druh úveru sa poskytuje na základe dohody.

41

d. Krátkodobé bankové úvery

Poskytujú podnikom komerčné banky, a to najčastejšie formou:

- **Kontokorentného úveru**, ktorý podnik môže čerpať v rámci bežného podnikateľského účtu. Možnosti a výšku čerpania si podnik dohaduje s bankou pri zakladaní účtu, prípadne dodatočne. Ak podnik nemá dostatok vlastných finančných prostriedkov na účte, banka mu dovoľuje ísť do mínusu, takzvaného debetu. Pokiaľ prídu nejaké financie späť na účet a debet sa vyrovná, banka si zaúčtuje úrok.
- **Účelového úveru**, ktorý poskytuje banka podniku na určitý účel. Podnik predostrie banke projekt alebo cieľ, na ktorý bude úver slúžiť, a ak to banka schváli, poskytne mu jednoduchý úverový účet.
- **Lombardného úveru**, ktorý banka udeľuje na základe lombardu, ktorým je obchodovateľný majetok dlžníka, ako napr. zásoby, cenné papiere obchodné zmenky a i. Tento úver sa zväčša poskytuje klientom s nízkou bonitou, ktorým v prípade, že nebudú schopný splácať úver, banka lombard speňaží a uhradí svoju pohľadávku aj s úrokom.⁴²
- **Eskontného úveru**, ktorý funguje tak, že banka odkúpi zmenku pred lehotou splatnosti za cenu zníženú o diskont. Tento úver nie je bežný pre MSP z dôvodu rizikovosti bánk.

e. Faktoring

Predstavuje odpredanie pohľadávky faktoringovej spoločnosti. Predaj pohľadávky môže nastať pred lehotou splatnosti, prípadne ihneď pri vzniku. Podnik predáva pohľadávku za zníženú sumu o úrok, v tomto prípade diskont, rizikovú províziu a sumu za služby. Výhodami môžu byť urýchlenie zisku peňazí, zbavenie sa problémov s inkasom. Nevýhodou sú náklady spojené s faktoringom.⁴³

⁴¹FETISOVOVÁ, Elena – VLACHYNSKÝ, Karol – SIROTKA, Vladimíra. *Financie malých a stredných podnikov*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2004. 260 s. 80-89047-87-4.

⁴² MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4.

⁴³ Ref. 42

1.7 Alternatívne zdroje financovania

Predstavujú netradičné možnosti financovania. Podniky nie sú zvyknuté takéto zdroje bežne využívať, a až tak dobre ich nepoznajú. Môžeme sem radiť:

1. Finančné prostriedky zo štrukturálnych fondov EÚ.

Fondy EÚ bežia v 7-ročných cykloch, v cykle, ktorý trval od roku 2014 do roku 2020, bolo vyčlenených 400 miliónov eur pre MSP na Slovensku. Eurofondy pre MSP slúžia na zvýšenie ich konkurencieschopnosti, schopnosti inovácií a podporu podnikania. Finančné prostriedky z EÚ pre MSP sú určené najmä pre 5 prioritných oblastí, ktorými sú kľúčové podporné technológie, moderná výroba, bio produkty, kreatívny priemysel a turizmus. Ak sa podnik rozhodne, že chce čerpať eurofondy, musí zvoliť nasledovný postup:

1. krok - vypracovanie projektu, ktorý musí mať jasné, merateľné a splniteľné ciele
2. krok - nájdenie správnej výzvy, resp. grantu. Slovensko čerpá fondy zo šiestich operačných programov a to :

- Výskum a inovácie
- Kvalita životného prostredia
- Integrovaná infraštruktúra
- Integrovaný regionálny operačný program
- Ľudské zdroje, zamestnanosť a inklúzia
- Efektívna verejná správa

3. krok - vypracovanie a podanie žiadosti na schválenie⁴⁴

2. Rizikový kapitál

Tento zdroj je pre podnik vlastným externým zdrojom. Ide o poskytovanie finančných prostriedkov prostredníctvom spoločnosti rizikového kapitálu, ktorá to vykonáva buď formou priamych investícií alebo rôznymi typmi úverov, resp. ich kombináciou. Ak rizikový investor vloží kapitál prostredníctvom priamych investícií do základného imania podniku, stáva sa podielnikom, a potom sa snaží zvyšovať trhovú hodnotu podniku, aby svoj podiel neskôr mohol výhodnejšie predat'.⁴⁵ Tento typ investícií sa najčastejšie vkladá do začínajúcich podnikov a start-upov. Podnik musí zaujať investora svojím podnikateľským

⁴⁴ SBAGENCY. *SPRIEVODCA INICIATÍVAMI NA PODPORU MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV 2019* [elektronický zdroj]. 2019, [cit. 2019-10-28] Dostupné na : [http://www .sbagency.sk/sites/default/files/sprievodca_iniciativami_2019_final.docx.pdf](http://www.sbagency.sk/sites/default/files/sprievodca_iniciativami_2019_final.docx.pdf).

⁴⁵FETISOVOVÁ, Elena – VLACHYNSKÝ, Karol – SIROTKA, Vladimíra. *Financie malých a stredných podnikov*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2004. 260 s. 80-89047-87-4.

zámerom, aby získal dané investície. Tieto investície môže získať v troch rôznych životných štádiách, v štádiu seed, start-up a development. Seed sú investície ešte pred začatím podnikania, zvyčajne na vývoj nového produktu. Ak investor investuje pri začatí podnikania, tak investuje do štádia start-up. V prípade, že investuje do rozvoja fungujúceho podniku, hovoríme o development investíciách.⁴⁶

3. Pomoc zo štátneho rozpočtu

Štát sa snaží podporovať MSP, aby znižoval rozdiely medzi okresmi, nezamestnanosť a zvyšoval konkurencieschopnosť podnikov, taktiež diverzitu na trhu. Robí to pomocou viacerých programov:

- Schémou na podporu malého a stredného podnikania v SR.
- Schémou na podporu rozvoja kreatívneho priemyslu na Slovensku.
- Schémou na podporu rodinného podnikania.
- Programom podpory úspešnej podnikateľskej praxe a výchovy k podnikaniu.
- Programom na podporu startupov.
- Programom na podporu internetovej ekonomiky.
- Programom Monitoring a výskum v oblasti malého a stredného podnikania.

Finančnú podporu vykonáva štát formou dotácií, pôžičiek a príspevkov.⁴⁷

⁴⁶ SBAGENCY. *Analýza využívania externých foriem financovania MSP* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-11-25] Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/analyza_financovania_msp.pdf.

⁴⁷ SBAGENCY. *Stav malého a stredného podnikania* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-11-25] Dostupné na: <http://www.sbagency.sk/stav-maleho-a-stredneho-podnikania>.

2 Cieľ práce

Cieľom bakalárskej práce je vymedzenie malých a stredných podnikov na základe teoretických poznatkov, analyzovať, špecifikovať a preskúmať ich dostupné možnosti financovania a poukázať na problémové oblasti v rámci obmedzených možností financovania tohto segmentu podnikov.

Na naplnenie hlavného cieľa práce, je nevyhnutné splniť aj niekoľko čiastkových cieľov. Stanovili sme si 6 takýchto cieľov:

1. charakteristika MSP a ich postavenie a opodstatnenie v ekonomike,
2. stanovenie bariér rozvoja MSP, určenie výhod a nevýhod MSP v podmienkach trhu SR,
3. definovať a analyzovať štruktúru nami zvolených zdrojov financovania na vybranom podniku, ktorý spĺňa kritéria MSP,
4. analyzovať finančnú situáciu vybraného podniku za posledné 3 roky na základe účtovných závierok,
5. analyzovať financie pomocou ukazovateľov,
6. stanoviť návrhy a odporúčania pre daný podnik na zlepšenie financovania.

3 Metodika práce a metody skúmania

V tejto kapitole si uvedieme základnú charakteristiku a históriu skúmaného podniku, ako aj zaujímavosti a dôvod výberu konkrétneho subjektu. Bližšie si popíšeme a charakterizujeme metódy, ktoré boli použité na naplnenie obsahovej podstaty a cieľov práce či už v teoretickej, alebo praktickej časti.

3.1 Charakteristika objektu skúmania

V rámci praktickej časti bakalárskej práce sme sa po konzultácii s mojou školiteľkou zhodli venovať konkrétnemu podniku, a to SYNOT GASTRO SLOVAKIA s. r. o., ktorý patrí do medzinárodne uznávanej skupiny SYNOT. Skupina spoločností SYNOT sa venuje celému spektru podnikateľských aktivít, pôsobí vo viac ako 20 krajinách a poskytuje prácu približne 3 000 zamestnancom. Spoločnosť, ktorú sme si vybrali, sa nachádza v Trenčíne a pôsobí v oblasti služieb, konkrétne hotelierstva. Hotel Elizabeth, ktorý momentálne patrí spoločnosti s obchodným menom SYNOT GASTRO SLOVAKIA s. r. o. (ďalej už len SGS), je hotel, ktorý má bohatú históriu a je jedným zo symbolov Trenčína. Daný hotel bol postavený priamo pod stredovekým hradom, v centre mesta barónom Arminom Popperom. Inšpiráciou mu bola cisárovná Alžbeta Bavorská, známa aj ako Sissi a preto hotel niesol aj jej meno „Erszebet Szalo“. Hotel bol dostavaný a otvorený 1. januára 1902, neskôr barón svoj hotel prehral v kartách a dostal sa do rúk banky, dostal taktiež nové meno Hotel Tatra, ktoré sa opäť zmenilo pri druhej veľkej rekonštrukcii v roku 2010, na hotel Elizabeth podľa pôvodného názvu. Dána rekonštrukcia bola zrealizovaná pod vedením SGS, za pomoci fondov z európskej únie. Hotel pod vedením SYNOTU získal mnohé prestížne ocenenia, ako napríklad v roku 2015 cenu za historický hotel s najlepším zákazníckym servisom v Európe, 2016 v rámci súťaže Historic Hotel of Europe Awards sa stal najlepším mestským historickým hotelom, v tom istom roku získal prvenstvo v súťaži World Luxury Hotel Award 2016 v kategórii „Romantic Hotel“ regiónu východnej Európy a v roku 2017 si odniesol ocenenie v kategórii „Luxury Cultural Retreat“ za zachovanie kultúrneho dedičstva. SGS je spoločnosť s ručným obmedzením, ktorá vznikla zápisom do obchodného registra dňa 25.10. 2006 a jej sídlo je v Trenčíne.⁴⁸ Na základe kritérií zaradujeme SGS do kategórie malých podnikov, s počtom zamestnancov 48. Majiteľom spoločnosti je Ivo Vlatenta, ktorý pochádza z Čiech, takže druh vlastníctva spoločnosti je zahraničný. Taktiež

⁴⁸ Hotel Elizabeth. *Informácie o hoteli*[elektronický zdroj]. [cit. 2020-02-28] Dostupné na: <https://www.hotelelizabeth.sk/sk/hotel-elizabeth-opat-exceloval-pri-udelovani-svetovych-cien/>.

je jediným spoločníkom. Podľa SK NACE sa radí SGS do 55100 čo predstavuje hotelové a podobné ubytovanie.

3.2 Pracovné postupy

Po získaní témy bakalárskej práce sme spravili rešerš v knižnici a vybrali najvhodnejšiu literatúru na naplnenie cieľov bakalárskej práce. Túto literatúru bolo potrebné si naštudovať a získať prehľad o riešenej problematike. Potom na základe získaných vedomostí sme mohli začať písať teoretickú časť záverečnej práce. Keďže knihy podliehajú takisto času, niektoré informácie v nich už neboli aktuálne a dopĺňali sme ich z internetových zdrojov. Pri praktickej časti práce bolo potrebné vybrať najvhodnejší podnik na skúmanie, ktorý by spĺňal všetky kritéria a mali by sme dostatočný prístup k informáciám. Po výbere spoločnosti SGS sme mali osobné stretnutie s hlavným ekonómom, s ktorým sme sa dohodli na spolupráci, a ktorý nám poskytoval potrebné informácie. Na základe konzultácií a informácií sme vypracovávali praktickú časť záverečnej práce.

3.3 Spôsob získavania údajov a ich zdroje

V teoretickej časti sme získavali údaje najmä z odbornej literatúry, ktorá sa zaoberá riešenou problematikou. Väčšinu kníh sme získali z knižnice Ekonomickej univerzity v Bratislave, kde je možnosť spraviť rešerš a zapožičať si potrebnú literatúru. Čerpali sme najmä od autorov ako Majková, Fetisovová, Chodasová, Majtán, Jánošová a i. Údaje sme získavali aj z kníh v elektronickej podobe napríklad od Majkovej. Knižné zdroje sme dopĺňali internetovými kde sme čerpali z oficiálnych stránok ako EUROSTAT, EUROPSKÝ PARLAMENT, SLOVAK BUSINESS AGENCY, WORLDBANK a i.

V praktickej časti záverečnej práce sme údaje získavali z rozhovorov so zamestnancami a prioritne z účtovných závierok spoločnosti SGS. Mediány o odvetví boli poskytnuté pre EU od spoločnosti CRIF – Slovak Credit Bureau, s.r.o. Údaje o financovaní automobilu nám vypracovala spoločnosť Auto Fórum Martin s. r. o.

3.4 Použité metódy vyhodnotenia a interpretácie výsledkov

Pri vypracovávaní záverečnej práce používame viacero typov vedeckých metód, vďaka ktorým môžeme správne riešiť vybranú problematiku. Na základe používania týchto metód dostávame jasný obraz o situácii podniku a o jeho finančnej štruktúre. Pri teoretickej časti sa požívala najmä metóda pozorovania a štúdia informácií, na základe ktorých sme

spracovali teóriu týkajúcu sa malých a stredných podnikov a ich možnostiach financovania. Pri tom sme využívali hlavne metódu abstrakcie na zjednotenie a vyčlenenie najpodstatnejších myšlienok z pomedzi množstva informácií. Tieto informácie pochádzajú ako sme spomínali z knižných a internetových zdroj a abstrahovali sme ich na obsah, ktorý sa týka len MSP. Následne pomocou analýzy vyberáme najpodstatnejšie fakty a syntézou ich spájame do celku, ktorý sa týka riešenej problematiky MSP.

V praktickej časti skúmame vybraný podnik. Na začiatku kapitoly 4 používame metódu analýzy a na základe nej popisujeme štruktúru majetku a finančných zdrojov podniku. Tieto informácie analyzujeme z účtovných závierok z obdobia 2016 – 2018. Pri analýze nachádzame súvislosti a tie takisto pomocou syntézy spojíme do jednotného celku. Na detailnejšiu špecifikáciu finančnej situácie sme použili finančné pomerové ukazovatele. Tieto ukazovatele sme porovnávali v čase a s mediánmi daného odvetvia metódou komparácie. A tieto výsledky sme interpretovali. Z rozhovoru s manažérom hotela sme zistili potrebu obstarania nového auta a z dôvodu tejto potreby sme analyzovali financovanie prostredníctvom úveru a leasingu. Na konci práce sme indukciou vytvorili všeobecný vedecký záver zo všetkých poznatkov a výsledkov, ktoré sme získali.

4 Výsledky práce

V danej kapitole budeme skúmať na základe použitých metód, aké finančné možnosti využíva SGS ako malý podnik. Rozoberieme si majetkovú štruktúru a štruktúru zdrojov krytia, analyzujeme dodržiavanie základného pravidla financovania podnikov, pozrieme sa na finančnú situáciu podniku a taktiež na finančné ukazovatele.

4.1 Majetková štruktúra podniku

Aby údaje o majetku boli prehľadnejšie, znázornili sme ich v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 6 Majetková štruktúra a jej vývoj v rokoch 2016-18

Zložky súvahy na strane aktív	2016		2017		2018		Index vývoja	
	€	%	€	%	€	%	17/16	18/17
Neobežný majetok	13 154 834	95,47%	12 296 616	93,75%	11 424 117	87,13%	0,93	0,93
<u>DNM</u>	1 366	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	0,00	-
Softvér	1 366	0,01%	0	0,00%	0	0,00%	0,00	-
<u>DHM</u>	13 153 468	95,46%	12 296 616	93,75%	11 424 117	87,13%	0,93	0,93
Pozemky	118 163	0,86%	118 163	0,90%	118 163	0,90%	1,00	1,00
Stavby	10 918 480	79,24%	10 598 413	80,80%	10 278 346	78,39%	0,97	0,97
SHVaSHV	1 257 545	9,13%	1 072 241	8,17%	860 671	6,56%	0,85	0,80
Ostatný DHM	856 585	6,22%	507 799	3,87%	166 937	1,27%	0,59	0,33
Obstarávaný DHM	2 695	0,02%	0	0,00%	0	0,00%	0,00	-
<u>DFM</u>	0	0,00%	0	0,00%	0	0,00%	0,00	-
Obežný majetok	616 631	4,47%	816 059	6,22%	1 682 329	12,83%	1,32	2,06
Zásoby	50 169	0,36%	47 149	0,36%	46 417	0,35%	0,94	0,98
Tovar	50 169	0,36%	47 149	0,36%	46 417	0,35%	0,94	0,98
Dlhodobé pohľadávky	150 000	1,09%	150 000	1,14%	150 000	1,14%	1,00	1,00
Odložená daňová pohľadávka	150 000	1,09%	150 000	1,14%	150 000	1,14%	1,00	1,00
Krátkodobé pohľadávky	61 875	0,45%	108 991	0,83%	1 134 060	8,65%	1,76	10,41
Pohľadávky z obchodného styku	61 875	0,45%	91 490	0,70%	110 577	0,84%	1,48	1,21
Daňové pohľadávky	0	0,00%	0	0,00%	5 466	0,04%	-	-
Iné pohľadávky	100	0,00%	17 501	0,13%	1 018 017	7,76%	175,01	58,17
<u>Finančné účty</u>	354 487	2,57%	509 919	3,89%	351 852	2,68%	1,44	0,69
Peniaze	5 569	0,04%	11 617	0,09%	10 056	0,08%	2,09	0,87
Účty v bankách	348 918	2,53%	498 302	3,80%	341 796	2,61%	1,43	0,69
Časové rozlíšenie	8 204	0,06%	4 002	0,03%	5 366	0,04%	0,49	1,34
Náklady budúcich období krátkodobé	8 204	0,06%	4 002	0,03%	5 366	0,04%	0,49	1,34
Majetok Spolu	13 779 669	100%	13 116 677	100%	13 111 812	100%	0,95	1,00

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok

Na posúdenie a lepšie porozumenie finančnej situácie podniku je potrebné rozdelenie majetku na jeho základné zložky, ktoré následne analyzujeme. Na základe súvah z ročných závierok za roky 2016 – 2018 môžeme sledovať vývoj a zmeny v majetku a zdrojoch krytia za tieto 3 roky. V štruktúre majetku firmy SGS má rozhodujúcu úlohu neobežný majetok, teda konkrétne dlhodobý nehmotných majetok (ďalej ako DHM), ktorého podiel na celkovom majetku za skúmané obdobie postupne klesal, ale aj napriek tomu hrá kľúčovú rolu. V roku 2016 bol jeho podiel najvyšší, dokonca až 95,46%, v nasledujúcom roku mierne klesol na 93,75% , v roku 2018 sa dostal pod hranicu 90% a to na 87,13% z celkovej hodnoty majetku. Najvyššiu položku v rámci DHM tvoria stavby, ktorých hodnota bola 10 918 480 € a každý rok sa znížila o 320 067 €. Čo sa týka indexu vývoja, môžeme sledovať, že najrýchlejšie nám klesá hodnota ostatného DHM oproti predchádzajúcemu roku, a to indexom vývoja až 0,33, a takisto nám klesá hodnota samostatne hnutelných vecí o 20%. Dané úbytky majetku boli zapríčinené opotrebovaním, nie predajom tohto majetku, keďže tržby z predaja DHM boli v hodnote len 667 €.

Naopak obežný majetok sa vyvíjal rastovou tendenciou, ale aj napriek tomu ovplyvnil štruktúru najviac v roku 2018, a to len 12,83% podielom na celkovom majetku. Neobežný majetok mal v roku 2018 v porovnaní s rokom 2017 najvyšší index vývoja za skúmané obdobie, a to 2,06. Nárast bol zapríčinený najmä nárastom krátkodobých pohľadávok, ktorých hodnota vzrástla v roku 2018 až o cca 1 000 000 €. Najpodstatnejší nárast bol v oblasti iných pohľadávok, ale takisto nám rastú pohľadávky z obchodného styku, aj čo sa týka obchodného styku v rámci podielovej účasti. Predpokladáme, že tieto nárasty sú zapríčinené horšou vyjednávacou politikou alebo tým, že sa uskutočnilo veľa predajov ku koncu roka, keďže tržby a výnosy sa nám až tak nemenia. Nerozdeľ od pohľadávok finančné účty nám v roku 2018 klesli o 31%.

V rámci zložky časového rozlíšenia si môžeme všimnúť len zanedbateľnú položku, ktorá tvorí len 0,05% z celkového majetku, je vo forme nákladov budúcich období, ktoré nezaznamenali výraznejšie zmeny.

Vysoký podiel neobežného majetku je pochopiteľný, keďže nejde o výrobný podnik, ale naopak o historický hotel, ktorý pôsobí v oblasti poskytovania služieb zákazníkom. SGS zaznamenáva postupné znižovanie hodnoty celkového majetku, čo je z najväčšej miery zapríčinené postupným odpisovaním DHM, pričom posledná hodnota bola vo výške 13 111 812 €.

4.2 Finančná štruktúra podniku

V tejto časti práce sa budeme zaoberať jednotlivými zložkami zdrojov krytia podnikového majetku za obdobie 2016-2018. Najskôr si znázorníme samotnú štruktúru zdrojov krytia pomocou tabuľky 7.

Tabuľka 7 Štruktúra kapitálu a jeho vývoj v rokoch 2016-18

Zložky súvahy na strane pasív	2016		2017		2018		Index vývoja	
	€	%	€	%	€	%	17/16	18/17
Vlastné imanie	10 974 133	79,64%	10 629 338	81,04%	10 845 410	82,71%	0,97	1,02
Základné imanie	13 000 000	94,34%	13 000 000	99,11%	13 800 000	105,25%	1,00	1,06
Pohľadávky za upísané VI		0,00%		0,00%	800 000	6,10%	-	-
Zákonné rezervné fondy	29 439	0,21%	29 439	0,22%	29 439	0,22%	1,00	1,00
<u>Výsledky hospodárenia minulých rokov</u>	-1 780 650	12,92%	-2 055 306	15,67%	-2 400 101	-18,30%	1,15	1,17
Nerozdelený zisk minulých rokov	315 861	2,29%	315 861	2,41%	315 861	2,41%	1,00	1,00
Neuhradená strata minulých rokov	-2 096 511	15,21%	-2 371 167	18,08%	-2 715 962	-20,71%	1,13	1,15
Výsledok hospodárenia po zdanení	-274 656	-1,99%	-344 795	-2,63%	-583 928	-4,45%	1,26	1,69
Závazky	320 004	2,32%	255 862	1,95%	414 284	3,16%	0,80	1,62
<u>Dlhodobé záväzky</u>	11 128	0,08%	11 683	0,09%	157 887	1,20%	1,05	13,51
Ostatné dlhodobé záväzky	11 128	0,08%	11 683	0,09%	7 887	0,06%	1,05	0,68
Odložený daňový záväzok		0,00%		0,00%	150 000	1,14%	-	-
Dlhodobé bankové úvery	84 456	0,61%	0	0,00%	0	0,00%	0,00	-
<u>Krátkodobé záväzky</u>	208 135	1,51%	227 894	1,74%	240 112	1,83%	1,09	1,05
Záväzky z obchodného styku	111 330	0,81%	142 998	1,09%	138 478	1,06%	1,28	0,97
Záväzky voči zamestnancom	42 550	0,31%	42 739	0,33%	45 042	0,34%	1,00	1,05
Záväzky zo sociálneho poistenia	263 228	1,91%	26 802	0,20%	27 528	0,21%	0,10	1,03
Daňové záväzky a dotácie	13 846	0,10%		0,00%		0,00%	0,00	
Iné záväzky	14 081	0,10%	15 355	0,12%	29 064	0,22%	1,09	1,89
Krátkodobé rezervy	16 285	0,12%	16 285	0,12%	16 285	0,12%	1,00	1,00
Časové rozlíšenie	2 485 532	18,04%	2 231 477	17,01%	1 852 118	14,13%	0,90	0,83
Výnosy budúcich období dlhodobé	2 485 532	18,04%	2 231 477	17,01%	1 852 118	14,13%	0,90	0,83
Spolu VI a záväzky	13 779 669	100%	13 116 677	100%	13 111 812	100%	0,95	1,00

Zdroj: vlastné spracovanie na základe účtovných závierok

Vychádzajúc zo štruktúry kapitálu a rozdelenia na vlastné imanie, záväzky a časové rozlíšenie, môžeme tvrdiť, že najvýznamnejšiu úlohu ako zdroj krytia zohráva vlastný kapitál podniku. Vlastné imanie SGS tvorí v priemere za sledované obdobie 81,13% všetkých zdrojov krytia majetku. Najvyššiu hodnotu vlastného imania sme zaznamenali v roku 2016, kedy jeho hodnota bola 10 974 133 €, v ďalších rokoch sme zaznamenali mierny pokles, a potom mierny nárast s indexom 1,02.

Najvýznamnejšiu zložkou vlastného kapitálu SGS je bezpochyby základné imanie, ktoré má dokonca vyššiu hodnotu ako samotné vlastné imanie, tvorí v priemere až 99,57% celkových zdrojov krytia majetku. Základné imanie sa v roku 2018 navýšilo o 800 000 €, dosiahlo hodnotu 13 800 000 €, čo tvorilo dokonca až 105,25% z celkového vlastného imania a záväzkov dokopy. Zvýšenie hodnoty základného imania je na základe pohľadávok za upísane vlastné imanie, ktoré predstavujú v našom prípade upísaný nesplatený podiel spoločníka.

Vlastné imanie nám najviac znižuje neuhradená strata minulých rokov, ktorá v roku 2018 dosiahla až 2 715 962 €, táto strata sa znižuje o nerozdelených zisk minulých rokov v hodnote 315 861 € a prejavuje sa vo výsledku hospodárenia minulých rokov. Záporné čísla vo výsledku hospodárenia minulých rokov majú rastovú tendenciu, čím sa prehĺbuje neuhradená strata. To je zapríčinené tým, že spoločnosť SGS dosahuje za skúmané obdobie, každým rokom vyššiu stratu v rámci výsledkov hospodárenia v bežnom období po zdanení, táto strata naposledy narástla o 69%.

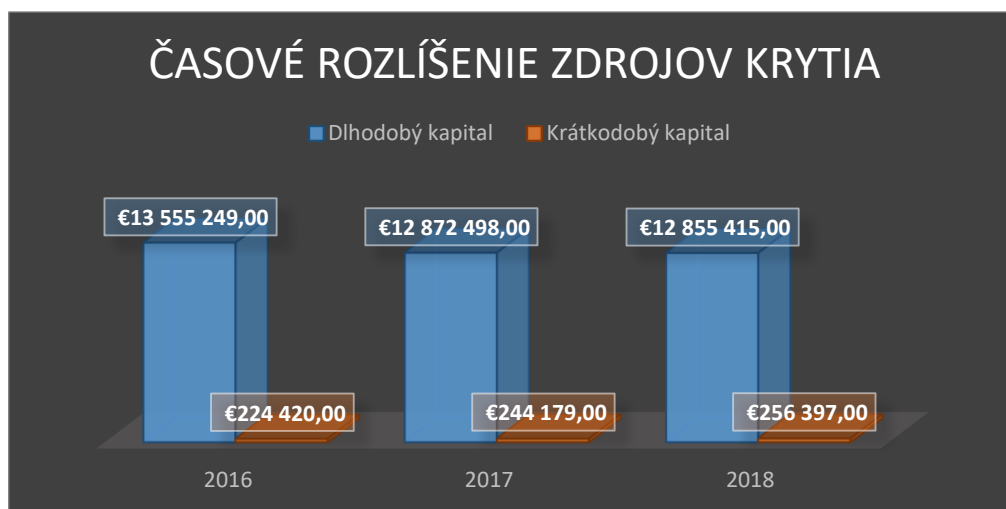
Z pohľadu podielu na celkových zdrojoch, záväzky majú len veľmi malý vplyv, a to okolo 2%, avšak keď sa pozrieme na hodnotu týchto záväzkov, nie sú to zanedbateľné sumy. Dlhodobé záväzky sa navýšili v poslednom roku najmä o sumu 150 000 €, čo predstavuje odložený daňový záväzok. Dlhodobé bankové úvery sa nám v závierke objavili naposledy v roku 2016 vo výške 84 456 €, momentálne má spoločnosť všetky úvery splatené a žiadnymi novými nedisponuje. SGS momentálne využíva financovanie auta prostredníctvom operatívneho leasingu, čo sa nám prejavilo v iných záväzkoch a spôsobilo nárast tejto položky o 89%. Keď sa pozrieme na záväzky z krátkodobého hľadiska, vidíme, že najväčší podiel majú práve záväzky z obchodného styku a ako druhé sú záväzky voči zamestnancom.

Zaujímavou zložkou v štruktúre kapitálu, v rámci časového rozlíšenia sú výnosy budúcich období, ktoré klesajú indexom 0,83 a stále majú vysokú hodnotu, a to 1 852 118 €. Táto suma tvorí 14,13% kapitálu. Dôvod, prečo klesajú, je taký, že tieto výnosy sa postupne

premietajú do bežných období a do výsledkov hospodárenia. Dané výnosy budúcich období pochádzajú z eurofondov, ktoré spoločnosť využívala v roku 2010 až 2012.

4.2.1 Štruktúra zdrojov financovania spoločnosti SGS z časového hľadiska

Zdroje krytia z časového hľadiska rozlišujeme na dlhodobé a krátkodobé. V podniku SGS je až na 98% všetko financované z dlhodobých zdrojov. Krátkodobé zdroje tvoria len 2%, tento pomer sa za sledované obdobie výraznejšie nezmenil, čo si môžeme všimnúť aj v nasledujúcom grafe.

Graf 3 Dlhodobé/krátkodobé zdroje krytia

Zdroj: vlastné spracovanie

V roku 2018 boli dlhodobé zdroje tvorené najmä vlastným imanom, čo predstavovalo hodnotu 10 854 410 €, ďalej dlhodobými výnosmi z budúceho obdobia, ktoré predstavovali 1 852 118 € a najmenšia položka bola tvorená dlhodobými záväzkami v hodnote 157 887 €. Dokopy dlhodobé zdroje predstavovali 12 855 415 €. Krátkodobé zdroje predstavovali 256 397 €, tvorili ich krátkodobé záväzky vo výške 240 112 € a krátkodobé rezervy vo výške 16 285 €.

Z tohto pohľadu sa nám môže zdať, že podnik má nedostatok krátkodobých zdrojov v pomere k dlhodobým, ale či ich má naozaj nedostatok, alebo je tento pomer pre podnik „zdravý“, taktiež či je podnik finančne stabilný, nám môže prezradiť až výpočet zlatého bilančného pravidla a ukazovateľov. Zlaté bilančné pravidlo nám popíše bližšie štruktúru finančných zdrojov podniku a racionality vzájomného vzťahu medzi majetkom a zdrojmi. Aby náš podnik spĺňal dodržiavanie zlatého bilančného pravidla, je potrebné, aby dlhodobý majetok bol krytý len takými finančnými zdrojmi, ktoré má podnik dlhodobo k dispozícii. Na základe týchto informácií aj zistíme či je podnik prekapitalizovaný, alebo naopak

podkapitalizovaný. Taktiež je dôležité zistiť, či naše obežné aktíva sú väčšie ako objem krátkodobých zdrojov, čo nám povie hodnota čistého pracovného kapitálu. Tieto nástroje nám prezradia viac o stabilite a finančnom zdraví SGS v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 8 Zlaté bilančné pravidlo

ROK	2016	2017	2018
Dlhodobý majetok	13 304 834	12 446 616	11 574 117
Dlhodobé zdroje	13 555 249	12 872 498	12 855 415
DM-DZ	-250 415	-425 882	-1 281 298
Stav	Prekapitalizovaný		
Krátkodobý majetok	474 835	670 061	1 537 695
Krátkodobé zdroje	224 420	244 179	256 397
KM-KZ	250 415	425 882	1 281 298
Stav	Čistý pracovný kapitál		
Zásoby	50 169	47 149	46 417
ČPK	250 415	425 882	1 281 298
ČPK/Zásoby	4,99	9,03	27,60
ČPK/ Krátkodobý majetok	0,53	0,64	0,83

Zdroj: vlastné spracovanie

V skúmanom období vo všetkých 3 rokoch podnik SGS mal objem dlhodobého majetku nižší ako objem finančných zdrojov, ktoré mal dlhodobo k dispozícii, môžeme teda povedať, že bol prekapitalizovaný. Náš podnik za toto obdobie bol viac a viac prekapitalizovaný, rozdiel medzi dlhodobými zdrojmi a dlhodobým majetkom za dané obdobie vzrástol na sumu prekračujúcu 1 000 000 €. Stav prekapitalizácie je pre podnik žiaduci, keďže tento stav je predpokladom stability podniku, avšak keď je prekapitalizovanie podniku vo vysokej miere, môže to byť pre podnik kontraproduktívne. Naopak podkapitalizovanie je rizikovejšie, ale môže byť výnosnejšie. V rámci krátkodobých zdrojov a krátkodobého majetku môžu vzniknúť takisto dve situácie, že obežný majetok je vyšší ako krátkodobé zdroje, v tom prípade nám vzniká stav nazývaný čistý pracovný kapitál alebo naopak, že tento majetok je nižší ako dané zdroje a podniku vzniká nekrytý dlh. V prípade SGS je to tá lepšia situácia, že obežné aktíva boli väčšie ako objem krátkodobých záväzkov. Toto je spôsobené tým, že časť dlhodobých zdrojov je použitá na krytie obežného majetku. Takto môžeme kryť hlavne trvalú potrebu zásob. To znamená, že časť obežného majetku máme krytú dlhodobými zdrojmi. ČPK dosiahlo v roku 2018 hodnotu až 1 281 298 €. Môžeme tvrdiť, že SGS je podnik s konzervatívnym prístupom, pretože vidíme, že prekapitalizovanie je čoraz vyššie, čo je síce bezpečné, ale z hľadiska rentability a výnosnosti to nie je najlepší stav. Dovoľujeme si povedať, že SGS preferuje stabilitu pred výnosom.

Na určenie primeranosti ČPK sme sa rozhodli použiť dva pomerové ukazovatele, ktoré vychádzajú zo vzťahu ČPK k zásobám a ku krátkodobému majetku. Na základe týchto ukazovateľov primeranosti ČPK vidíme, že za sledované obdobie hodnota ČPK prevyšovala hodnotu zásob po celú dobu. V roku 2018 bola hodnota ČPK takmer 28-násobne vyššia ako hodnota zásob, čo značí, že SGS kryje svoje zásoby dlhodobým kapitálom a vypovedá aj o neprimeranej úrovni ČPK. V roku 2018 došlo k markantnému rastu ČPK, v tomto duchu sa zvýšil aj objem dlhodobého kapitálu, ktorý slúžil na finančné krytie určitého objemu krátkodobého majetku. Dlhodobý kapitál v tomto roku financoval nielen celý objem zásob, ale aj iné zložky krátkodobého majetku. Financoval až 83% krátkodobého majetku, čo už považujeme za neefektívne z hľadiska nákladov. Výsledky týchto ukazovateľov majú rastúci charakter, čo taktiež svedčí o vyššej a vyššej prekapitalizácii podniku.

4.2.2 *Finančné ukazovatele podniku SGS*

Pomocou finančných ukazovateľov zistíme finančnú situáciu vybraného podniku a túto situáciu zistíme najlepšie tak, že sa na ňu pozrieme z rôznych pohľadov. Dôležitým ukazovateľom je schopnosť splácať svoje záväzky, za predpokladu štandardného správania sa podniku, pri ktorom je rozhodujúca len finančná situácia na schopnosť platiť svoje záväzky. Túto schopnosť nám určia **ukazovatele likvidity**. Ďalšími potrebnými ukazovateľmi sú **ukazovatele aktivity**, ktoré nám určia úroveň využitia majetku a jej efektívnosť. V rámci podkapitoly finančné ukazovatele sa pozrieme opäť, avšak trochu z inej stránky, aj na štruktúru finančných zdrojov, v rámci **ukazovateľov zadlženosti**, ktoré nám hovoria o schopnosti splácania dlhov. A napokon sa pozrieme na celkovú výnosnosť nášho podniku, ktorá syntetizuje predchádzajúce tri stránky do jednej charakteristiky a určujú ju **ukazovatele rentability**. Tie nám hovoria aj o tom, či je podnik schopný vytvárať nové zdroje, alebo dosahovať zisk pomocou investovaného kapitálu. Všetky spomínané ukazovatele sú pomerovými ukazovateľmi, tie nám pomocou podielu porovnajú vzťahy medzi dvomi alebo viacerými absolútnymi ukazovateľmi.

1. **Likvidita**

Finančne stabilný podnik, je schopný uhrádzať svoje záväzky. Na túto schopnosť vplýva hlavne štruktúra majetku a pravidelný prítok peňažných prostriedkov. Likviditu podniku SGS si znázorníme v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka 9 Ukazovatele likvidity podniku SGS

Ukazovatele	Medián odvetvia	2016	2017	2018	Index 17/16	Index 18/17
Likvidita 1. stupňa	-	1,70	2,24	1,47	1,31	0,65
Likvidita 2. stupňa	0,38	2,00	2,72	6,19	1,36	2,28
Likvidita 3. stupňa	0,39	2,24	2,92	6,38	1,30	2,18

Zdroj: vlastné spracovanie

V podniku SGS môžeme sledovať pomerne vysoké hodnoty likvidity. Pohotovostná likvidita je nad úrovňou 1 počas celého sledovaného obdobia, čo znamená že krátkodobé záväzky je podnik schopný uhrádzať z peňazí, ktoré drží v hotovosti a na bankových účtoch. Likvidita 1. stupňa počas rokov najskôr stúpila, potom klesla koeficientom 0,65 na hodnotu 1,47, čo je stále veľmi dobre. Priemerná hodnota za všetky 3 roky bola 1,8, čo môže znamenať, že zbytočne veľa peňazí držíme v najlikvidnejšej forme a môžeme ich investovať do niečoho, čo by nám mohlo priniesť vyššie výnosy.

Schopnosť uhrádzať krátkodobé záväzky pohotovostnými prostriedkami a krátkodobými pohľadávkami sa nám v každom roku zvyšuje. Odporúčaná hodnota tejto likvidity sa pohybuje v intervale 1-1,5, to však závisí aj od charakteru činnosti. Spoločnosť SGS mala v roku 2016 likviditu 2. stupňa v hodnote 2, táto hodnota bola vyššia v porovnaní s priemerom v odvetví o 1,62. Daný ukazovateľ nám v skúmanom období ešte rástol, a v roku 2018 dosiahol hodnotu až 6,19. Tento vysoký nárast bol zapríčinený rapídny nárastom hodnoty krátkodobých pohľadávok, ktoré vzrástli o cca 1 000 000 €.

Likvidita 3. stupňa predstavuje schopnosť uhrádzať krátkodobé záväzky, a to za pomoci krátkodobého majetku. Pre dosiahnutie optimálnej likvidity by celková hodnota krátkodobých záväzkov nemala presiahnuť 40 – 50% hodnoty obežného majetku. Optimálna hodnota ukazovateľa celkovej likvidity by mala byť v rozpätí od 2 – 2,5. Hodnota tohto ukazovateľa v roku 2016 bola 2,24, čiže opäť vyššia oproti odvetvovému priemeru 1,66, ale stále v intervale optimálnej hodnoty. Optimálnu hodnotu prekročil podnik v roku 2017, kde dosiahol 2,92. V ďalšom roku hodnota vzrástla až na 6,38. Priemerná hodnota za sledované obdobie bola 3,85. Táto hodnota prekračuje optimálny stav, príliš vysoké hodnoty nám hovoria o neracionálnom využívaní zdrojov podniku. Čo sa týka stability, likvidita SGS nám poukazuje na to, že podnik má dostatok likvidných aktív, aby bol schopný uhrádzať svoje záväzky a vykonávať svoju činnosť.

2. Aktivita

Ukazovatele aktivity nám vyjadrujú, ako účinne podnik dokáže využívať svoj majetok. Je dôležité primerané využívanie svojho majetku, aby sa dosahovala stabilná finančná situácia. Ak má podnik priveľa majetku a nevyužíva ho, vznikajú nadpriemerné náklady na jeho údržbu. V opačnom prípade, ak má podnik majetku nedostatok, nedokáže naplno využívať svoj potenciál či objem výroby, a to sa odráža na tržbách, ktoré by podnik mohol dosiahnuť. Na vyjadrenie aktivity sme si zvolili nasledujúce ukazovatele, ktoré sú znázornené v tabuľke.

Tabuľka 10 Ukazovatele aktivity podniku SGS

Ukazovatele aktivity	MJ	Medián odvetvia	2016	2017	2018	Index 17/16	Index 18/17
Obrátka celého majetku	koef.	-	0,21	0,23	0,21	1,09	0,93
Obrátka neobežného majetku	koef.	-	0,22	0,24	0,24	1,11	1,00
Obrátka zásob	koef.	-	57,50	61,73	59,75	1,07	0,97
Doba obratu zásob	dni	7,15	6,35	5,83	6,02	0,92	1,03
Doba inkasa pohľadávok	dni	40,92	7,72	10,24	80,04	1,33	7,82
Doba inkasa KD pohľadávok z OS	dni	18,00	7,72	9,19	13,01	1,19	1,42
Doba splatnosti záväzkov	dni	396,12	36,43	30,96	43,15	0,85	1,39
Doba splatnosti KD záväzkov z OS	dni	42,15	13,89	15,24	18,12	1,10	1,19

Zdroj: vlastné spracovanie

Obrátka celkového majetku nám hovorí o tom, koľkokrát sa obráti majetok za účtovné obdobie. Najviac sa nám obrátil v roku 2017, a to len 0,23- krát, čo tiež znamená, že z 1 € majetku sme vyprodukovali 0,23 € celkových výnosov. Nízke hodnoty ukazovateľa môžu byť zapríčinené aj vysokou hodnotou majetku, keďže ide o historický hotel v centre mesta.

Obrátka neobežného majetku funguje na ten istý princíp ako predchádzajúci ukazovateľ, ale zahŕňa len neobežnú časť majetku. Vidíme, že tento ukazovateľ má približne rovnaké hodnoty ako prechádzajúci, je to spôsobené štruktúrou majetku, ktorú sme si ukázali v prvej podkapitole tejto kapitoly.

Obrátka zásob berie do úvahy obežnú časť majetku, koeficienty tohto ukazovateľa sú vysoké z dôvodu, že hodnota zásob podniku je nižšia, keďže ide o podnik poskytujúci služby. Môžeme vidieť, že napríklad v roku 2018 sa nám zásoby obrátili 59,75-krát, doba obratu týchto zásob bola 6 dní, čo nám definuje ďalší ukazovateľ nazývaný doba obratu zásob.

Doba inkasa pohľadávok v dňoch nám výrazne narástla v roku 2018 z 10 dní až na 80 dní. Tento nárast bol spôsobený rastom hodnoty inými pohľadávkami ako z obchodného styku. Doba inkasa pohľadávok z obchodného styku sa nám predlžuje, ale stále je to za pomerne krátku dobu. Tento ukazovateľ dosiahol najvyššiu hodnotu v 2018, a to 13 dní. Na základe tohto ukazovateľa môžeme tvrdiť, že podnik SGS má zodpovedných odberateľov, ktorí sú schopní splácať svoje záväzky včas.

Ukazovatele inkasa pohľadávok majú nižšiu hodnotu ako ukazovatele doby splatnosti záväzkov, až na výnimku v roku 2018. Pre podnik to znamená, že skôr inkasuje ako platí, čo je pre podnik dobré, ale pre veriteľov to je horšia správa. Avšak doba splatnosti je aj tak nízka, čo môže byť výhodou pri získavaní nových potencionálnych obchodných partnerov. Vidíme ale stúpajúci vývoj doby splatnosti záväzkov a aj záväzkov z obchodného styku, toto však nie je zapríčinené zhoršujúcou sa schopnosťou uhrádzať záväzky, o čom sme sa presvedčili v ukazovateľoch likvidity.

3. Zadlženosť

Pomocou tohto ukazovateľa sledujeme štruktúru finančných zdrojov podniku, je dôležitý, pretože berie do úvahy podiel cudzích a vlastných zdrojov, to nám takisto ovplyvňuje podnikovú stabilitu. Čím má podnik vyšší podiel vlastných zdrojov, tým je stabilnejší, naopak čím má vyšší podiel cudzích, tým môže byť labilnejší. Situáciu podniku SGS si ukážeme v tabuľke 10.

Tabuľka 11 Ukazovatele zadlženosti podniku SGS

Ukazovatele zadlženosti	MJ	Medián odvetvia	2016	2017	2018	Index 17/16	Index 18/17
Celková zadlženosť aktív	%	69,93	20,36	18,96	17,29	0,93	0,91
Finančná páka	koef.	-	1,26	1,23	1,21	0,98	0,98
Dlhodobá zadlženosť aktív	%	33,00	0,08	0,09	1,20	1,10	13,52
Úverová zadlženosť aktív	%	15,71	0,61	-	-	-	-
Úrokové krytie	koef.	1,21	-70,47	-933,38	-	13,25	-
Tokové zadlženie	rok	17,79	0,51	0,48	1,44	0,94	3,01

Zdroj: vlastné spracovanie

Celková zadlženosť aktív nám hovorí o štruktúre finančných zdrojov. Vyjadruje nám podiel záväzkov v rátane časového rozlíšenia na celkových aktívach. SGS malo najvyššiu zadlženosť v roku 2016, kedy bola 20,36% a postupne z roka na rok klesá. V roku 2018 dosiahla hodnotu len 17,29%, čo znamená pokles o 9%. Celková zadlženosť by mohla byť o niečo vyššia, aby sa pohybovala medzi 30% až 60%, z dôvodu, že vlastné zdroje sú drahšie ako tie cudzie. To je zapríčinené tým, že vlastníci majú dividendy a rozdeľujú si aj časť zisku

po zdanení, naopak za cudzie zdroje sa platí úrok, ktorý si podnik dáva do nákladov. Ale z pohľadu stability je to priaznivý stav, že nám klesá celková zadlženosť.

Finančná páka nám hovorí o tom, akú časť aktív tvorí vlastný kapitál. Vývoj je takmer identický s celkovou zadlženosťou aktív. Koeficient finančnej páky postupne klesá, čo znamená, že podiel vlastného kapitálu na celkovom kapitále pomaly stúpa. Ak by bol koeficient 1, znamenalo by to, že celý majetok je financovaný vlastným kapitálom.

Dlhodobá zadlženosť aktív dosahuje veľmi nízke hodnoty, aj keď vývoj je rastúci a v poslednom roku index vývoja dosiahol hodnotu 13,52, dlhodobá zadlženosť aktív dosiahla 1,2%, ale aj tak je to stále málo. Tu by mal podnik zvážiť, či by nezvýšil dlhodobú zadlženosť. Cudzí kapitál je predsa len lacnejší, ako sme si spomínali, navyše potreba vrátiť tento kapitál vzniká na dlhšie obdobie, čiže viac ako jeden rok, jeho zvýšenie by mohlo mať lepší dopad na výsledky rentability.

Úverovú zadlženosť sme mohli postrehnúť len v prvom roku skúmaného obdobia, a to na úrovni 0,61% z celkových aktív. V roku 2016 spoločnosť SGS čerpala dlhodobý bankový úver, ktorý je už splatený, odvtedy podnik žiadne nové bankové úvery nečerpá.

Úrokové krytie nám vypovedá o tom, ako je podnik schopný zaplatiť debetné úroky pomocou vyprodukovaného zisku. Podniku vznikali nákladové úroky len počas prvých dvoch rokov, tieto úroky nebol schopný splácať z vyprodukovaného zisku, keďže bol počas skúmaného obdobia v každom roku v strate.

Tokové zadlženie nám hovorí o tom, za koľko rokov podnik splatí cudzie zdroje pomocou zisku a odpisov. V našom prípade je doba splatenia cudzích zdrojov pomocou zisku a odpisov veľmi krátka aj napriek tomu, že sme dosahovali straty, ale odpisy predstavovali vyššiu hodnotu ako bola hodnota záporného výsledku hospodárenia. V roku 2016 by bol SGS schopný splatiť cudzie zdroje za pol roka, v roku 2017 to bolo ešte za kratšiu dobu. V roku 2018 by to bolo do necelého roka a pol, tento nárast bol zapríčinený najmä tým, že nám vrástli celkové záväzky aj strata v danom roku bola najväčšia. Podnik má v hodnotení zadlženosti veľmi dobré výsledky, stabilita podniku je na vysokej úrovni z hľadiska podielu cudzích a vlastných finančných zdrojov. Ale aj napriek tomu by mal zvážiť prípadné navýšenie dlhodobých cudzích zdrojov, hlavne kvôli stratovosti podniku.

4. Rentabilita

Ukazovatele rentability nám vyjadrujú výnosnosť vynaloženého úsilia. Tieto ukazovatele takisto zhŕňajú úroveň a vývoj likvidity, aktivity, zadlženosti a premietajú ich vo výsledkoch. Môžeme tvrdiť, že ukazovatele rentability zobrazujú efektívnosť

vykonávania podnikovej činnosti. Dané ukazovatele sa vyjadrujú v percentách ako pomer zisku k príslušnému základu. O rentabilite SGS nám povie viac nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 12 Ukazovatele rentability podniku SGS

Ukazovatele rentability	Medián odvetvia	2016	2017	2018	Index 17/16	Index 18/17
Rentabilita vlastného imania	0,10	-0,03	-0,03	-0,05	1,30	1,66
Rentabilita základného imania	-	-0,02	-0,03	-0,04	1,26	1,60
Rentabilita aktív	0,20	-0,02	-0,03	-0,04	1,32	1,69
Rentabilita tržieb	4,59	-0,10	-0,11	-0,21	1,21	1,82
Rentabilita kapitálu	-	-0,02	-0,03	-0,04	1,34	1,70

Zdroj: vlastne spracovanie

Rentabilita vlastného imania nám hovorí o pomere výsledku hospodárenia po zdanení a vlastného imania, môžeme vidieť, že táto rentabilita sa nám za sledované obdobie postupne zhoršovala, čo zapríčiňovala prehĺbujúca sa strata a aj mierne zmeny vo vlastnom imaní. V roku 2018 dosiahol tento ukazovateľ hodnotu až -5,38%, čo znamená aj že z 1 € vlastného kapitálu podnik vyprodukoval 5-centovú stratu.

Ukazovateľ rentability aktív vypovedá o úrovni zhodnocovacieho procesu podniku. Charakterizuje zhodnotenie celkových aktív, je zostavený ako pomer dosiahnutého zisku pred zdanením k celkovým aktívam. Tento ukazovateľ má rovnaký priebeh ako predchádzajúce dva, index vývoja má najvyšší, takže sa jeho hodnota najviac zhoršila z pomedzi týchto troch ukazovateľov. Strata je 4 centy na 1 € aktív.

Ukazovateľ rentability tržieb vypovedá o zhodnotení alebo v našom prípade znehodnotení spotrebovaných vstupov tým, že nám určí výšku zisku v eure tržieb. Ukazovateľ je pomerom zisku a tržieb, kde tržby predstavujú tržby za predaj tovaru, vlastných výrobkov a služieb. Tento ukazovateľ dopadol zo všetkých najhoršie v roku 2018, dosiahol hodnotu až -20,89%, čo znamená, že z 1 € tržieb sme dosiahli stratu 21 centov. Tendencia vývoja tohto ukazovateľa za sledované obdobie mala zhoršujúci sa charakter. Taktiež index vývoja nám hovorí o tom, že sa tento ukazovateľ najrýchlejšie zhoršoval z pomedzi všetkých.

Rentabilita kapitálu zahŕňa okrem výsledku hospodárenia po zdanení aj nákladové úroky, ktorých súčet sa dáva do pomeru s celkovým kapitálom. Keďže spoločnosť mala najvyššie úroky v roku 2016, tak vidíme rozdiel hodnôt medzi týmto ukazovateľom a ukazovateľom rentability aktív. V ďalších rokoch nám vychádza rovnaká hodnota týchto dvoch ukazovateľov, to je zapríčinené tým že v roku 2017 mala spoločnosť len veľmi malé nákladové úroky a v roku 2018 žiadne.

4.3 Financovanie nového automobilu prostredníctvom úveru a leasingu a ich porovnanie

Podnik SGS sa rozhodol investovať do nového automobilu, z dôvodu opotrebovania a úplného odpísania starého. Tento nový automobil bude slúžiť pre nového riaditeľa na služobné i súkromné účely. Podnik sa rozhodol pre Jeep Compass 2.0L MJet 170 4WD Limited A/T 125.00kW, ktorý zabezpečí pohodlie a komfort na cestách. Obstarávacia cena vybraného auta je vo výške 27 900€. Našou úlohou je navrhnúť a vybrať výhodnejší variant financovania, pričom porovnáme 2 varianty, financovanie prostredníctvom leasingu a úveru. Obidve možnosti ponúka spoločnosť Auto Forum Martin, s. r. o., odkiaľ by sme auto obstarávali. Tento spôsob sa nám zdá najvýhodnejší aj najpohodlnejší, z dôvodu vybavenia všetkého na jednom mieste.

4.3.1 Financovanie prostredníctvom leasingu

Ako prvé si analyzujeme financovanie prostredníctvom leasingu od spoločnosti UniCredit leasing Slovensko, ktoré nám ponúka Auto Forum Martin.

Tabuľka 13 Leasing

Leasing			
Kúpna cena s DPH	27 900,00 €	Periodicita:	Mesačne
Kúpna cena Bez DPH	23 250,00 €	Typ splátok:	Pevné
DPH	4 650,00 €	Počet splátok:	48
Akontácia	30%	Poplatok pri ukončení s DPH	108,00 €
	s DPH	Poplatok pri ukončení bez DPH	90,00 €
		Predajná cena s DPH	1,20 €
		Predajná cena bez DPH	1,00 €
Splátky			
Mesačná splátka	1. - 36. splátka	bez DPH	369,07 €
		s DPH	442,89 €
Splátka s poistným			540,13 €
Mesačná splátka	36. - 48. splátka	bez DPH	369,07 €
		s DPH	442,89 €
Splátka s poistným			522,69 €
Splátky celkom			21 258,72 €
Cena auta celkom			29 628,72 €
Koeficient navýšenia			1,062
Poistenie			
Poistenie Generali poisťovňa a. s.		Cena do poistenia	27 900,00 €
Havarijne poistenie	mesačne	48 mesiacov	2 790,24 €
PZP	mesačne	48 mesiacov	1 040,16 €
Poistenie finančnej straty GAP	mesačne	36 mesiacov	627,84 €
Cena auta celkom s poistným			34 086,96 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Doba splácania lízingu by bola 48 mesiacov, s pevnou výškou mesačnej splátky po celú dobu splácania. Prvá jednorazová splátka by bola vo výške 8 370 €, čo predstavuje 30% z ceny auta. Výška mesačnej splátky, ktorá zahŕňa aj poistné, sa mení po 36. mesiaci. Táto zmena je zapríčinená ukončením platenia za špeciálne poistenie, týkajúce sa len nových áut na finančné straty GAP. Pri financovaní automobilu leasingom zaplatíme celkovo 29 628,72 €, čo je o 1 728,72€ viac ako je kúpna cena auta. Suma, ktorú za 4 roky podnik zaplatí za nové auto je spolu 34 086,96 €, vrátane poistných nákladov.

4.3.2 *Financovanie prostredníctvom úveru*

Ako druhý variant si rozoberieme financovanie prostredníctvom úveru od UniCredit. Podmienky úveru sme uviedli v nasledujúcej tabuľke, podobne ako v prípade leasingu.

Tabuľka 14 Úver

Úver			
Kúpna cena s DPH	27 900,00 €	Periodicita:	mesačne
Kúpna cena Bez DPH	23 250,00 €	Typ splátok:	pevné
DPH	4 650,00 €	Počet splátok:	48
Výška úveru	70%	Akontácia:	30%
			8 370,00 €
Splátky			
Mesačná splátka	1. - 36. splátka		442,50 €
Splátka s poistným			539,74 €
Mesačná splátka	36. - 48. splátka		442,50 €
Splátka s poistným			522,30 €
Splátky celkom			21 240,00 €
Cena auta celkom			29 610,00 €
Koeficient navýšenia			1,061
Poistenie			
Poistenie Generali poisťovňa a. s.		Cena do poistenia	27 900,00 €
Havarijne poistenie	mesačne 58,13 €	48 mesiacov	2 790,24 €
PZP	mesačne 21,67 €	48 mesiacov	1 040,16 €
Poistenie finančnej straty GAP	mesačne 17,44 €	36 mesiacov	627,84 €
Cena auta celkom s poistným			34 068,24 €

Zdroj: vlastné spracovanie

Úver sme analyzovali s rovnakými podmienkami ako leasing, teda doba splácania je tiež 48 mesiacov s pevnými splátkami a akontáciou vo výške 30% z ceny vozidla, čo predstavuje 8 370 €. Úver by sme dostali vo výške 70% z predajnej ceny, čiže 19 530 €. Výška splátok je fixná po celú dobu splácania, a to vo výške 442,50 €. Podnik zaplatí za auto sumu vo výške 29 610 €, čo je o 1 710 € viac ako jeho kúpna cena. Náklady spojené s novým autom by predstavovali pre podnik sumu vo výške 34 068,24 €, vrátane poistného za 4 roky.

Môžeme si všimnúť, že medzi leasingom a úverom v prípade obstarávania nového auta sú minimálne rozdiely. Cenovo výhodnejší variant je v našom prípade úver, avšak len o 18,72 €. Táto suma je zanedbateľnou položkou pri vynaložených finančných prostriedkoch na auto. Ale podstatný rozdiel medzi úverom a leasingom pre spoločnosť je v uplatňovaní si DPH do nákladov. Pri úvere si podnik uplatní DPH naraz pri kúpe a zaradení auta do majetku, čiže ak by si podnik auto obstaral v apríli, uplatnil by si do DPH na vstupe v apríli sumu vo výške 4 650 € a o túto čiastku by sa znížila daňová povinnosť za daný mesiac. Ak by podnik v danom mesiaci mal na vstupe vyššiu DPH ako na výstupe, rozdiel podniku štát vráti. Pri leasingu si podnik DPH na vstupe uplatňuje postupne pri každej splátke. Čiže pri platení splátky každý mesiac vo výške 442,89 € by si podnik uplatnil DPH na vstupe vo výške 88,57 € a pri prvej splátke vo výške 8 370 € by si podnik uplatnil DPH v sume 1 674 €. Môžeme zhodnotiť, že cenovo výhodnejší je o pár eur úver, ale inak sú oba typy veľmi podobné. Z hľadiska účtovania a administratívnej náročnosti hodnotíme úver takisto výhodnejší. Jeden z dôvodov je, že pri úvere patrí auto podniku, zatiaľ čo pri leasingu patrí leasingovej spoločnosti, a je to náročnejšie pri prikazovaní dokladov. Leasing je špeciálny druh nájmu s možnosťou odkúpenia na konci splácania a až vtedy auto prejde do vlastníctva podniku. Z hľadiska dostupnosti sú oba spôsoby financovania auta pre spoločnosť SGS rovnako dostupné. Z uvedených dôvodov, ako cena a administratívna náročnosť, by sme podniku odporúčali zvoliť financovanie prostredníctvom úveru, ale záleží na tom, čo podniku viac vyhovuje.

5 Diskusia

Na úvod práce sme sa venovali definícii MSP, ich kategorizácii a postaveniu MSP v ekonomike. Určili sme bariéry rozvoja, ktorým na Slovensku musia MSP čeliť. Charakterizovali sme si zdroje financovania, ktoré podniky potrebujú počas svojej existencie. Tieto zdroje financovania sme si rozdelili na štandardné a alternatívne a podrobne sme ich popísali. Keďže táto oblasť je hlavným cieľom našej práce, získané poznatky sme aplikovali na nami vybranom podniku, ktorý patrí do kategórie MSP. Konkrétne sa jednalo o podnik SYNOT GASTRO SLOVAKIA, s. r. o., ktorý pôsobí na slovenskom trhu od roku 2006 a zameriava sa na poskytovanie služieb v oblasti hotelierstva.

Hlavnými zdrojmi informácií o podniku, z ktorých sme čerpali, boli účtovné závierky za sledované obdobie 2016 – 2018 a rozhovory s manažérmi hotela. Na základe týchto dokumentov a rozhovorov sme analyzovali majetkovú a finančnú štruktúru vybraného podniku.

Z tejto analýzy sme zistili, že najpodstatnejšiu časť majetku tvorí jeho neobežná zložka. Neobežný majetok počas skúmaného obdobia postupne klesal, ako aj celkový majetok. Jediná časť, ktorá zvyšovala svoju hodnotu, bol obežný majetok. Celkové zmeny majetku za dané obdobie boli vo veľmi malom rozsahu a môžeme zhodnotiť, že štruktúra majetku zostala pomerne konštantná.

Čo sa týka finančnej štruktúry, najväčší podiel tvorí vlastný kapitál, ktorý sa počas sledovaného obdobia zvyšoval. Naopak, suma celkových finančných zdrojov sa postupne znižovala. Vysoký podiel vlastných zdrojov nehodnotíme veľmi pozitívne, a to kvôli nákladom, ktoré sú na vlastný kapitál vyššie ako na cudzí. Negatívom je aj spomínaný rastúci podiel. Podnik by mal prehodnotiť štruktúru finančných zdrojov a nájsť lepší balans, aby bola zachovaná stabilita a znížili sa náklady na daný kapitál. Druhý najvyšší podiel je tvorený výnosmi budúcich období, ktorých hodnota pochádza z eurofondov určených na rekonštrukciu v roku 2010. Hodnota výnosov budúcich období sa znižuje postupným zaraďovaním do bežného obdobia. Najmenší podiel tvoria záväzky, a to iba 3,16% z celkových zdrojov v roku 2018, tento podiel za roky 2016 až 2018 mierne rástol. Cudzími zdrojmi podnik financuje napríklad auto na leasing, ale najväčšiu časť tvoria krátkodobé záväzky z obchodného styku.

Na základe štruktúry zdrojov financovania sme zistili, že podnik dokáže dodržiavať základné pravidlo financovania – zlaté bilančné pravidlo a je v značnej miere

prekapitalizovaný, toto prekapitalizovanie stále rastie. V roku 2018 bol nárast rozdielu medzi dlhodobým majetkom a dlhovými zdrojmi približne o 1 000 000 €. Prekapitalizácia je pre podnik žiaduci stav, ale treba ju udržať v určitej miere, pretože ak je prekapitalizovanie podniku príliš vysoké, môže sa tento stav stať kontraproduktívnym. Podniku SGS vzniká pochopiteľne aj vysoká hodnota čistého pracovného kapitálu a v roku 2018 financoval až 83% krátkodobého majetku, čo už považujeme za neefektívne z hľadiska nákladov.

Finančnú situáciu podniku sme skúmali aj pomocou pomerových ukazovateľov, ktoré nám viac povedali o silných a aj problémových oblastiach SGS. Ak sa pozrieme na stabilitu podniku z pohľadu schopnosti uhrádzať svoje záväzky, tak likvidita SGS nám poukazuje na to, že má dostatok likvidných aktív, aby bol schopný uhrádzať svoje záväzky a vykonávať svoju činnosť.

Podnik SGS nedosahuje priaznivé výsledky, čo sa týka obrátok majetku. To je zapríčinené najmä vysokou hodnotou neobežného majetku, keďže sa jedná o historický hotel v centre mesta. Zvýšené ukazovatele aktivity majú zatiaľ dobré hodnoty v porovnaní s odvetvím. Ale treba sledovať ich vývoj naďalej, z dôvodu, že sme zaznamenali vysoký nárast týchto ukazovateľov za skúmané obdobie.

Ukazovateľ zadlženosti nám potvrdil a spresnil konštatovanie na základe analýzy, že podnik má veľmi malý podiel cudzieho kapitálu ku vlastnému. Čím má podnik viac vlastného kapitálu tým je stabilnejší. Z toho vyplýva, že stabilita podniku SGS je na vysokej úrovni. Ale aj napriek tomu by mal podnik zvážiť prípadné navýšenie dlhodobých cudzích zdrojov alebo zníženie vlastného kapitálu, kvôli stratovosti podniku.

Ako sme spomínali v každom predchádzajúcom ukazovateli, že stabilita je veľmi dobrá, avšak na úkor ziskov, to nám potvrdil posledný pomerový ukazovateľ rentability. Tento ukazovateľ mal každým rokom horšie hodnoty. Takisto podniku vznikala každým rokom vyššia strata.

Spoločnosti počas spolupráce vznikla potreba obstarania nového automobilu. SGS sa rozhodol pre externé financovanie danej investície. Nadobudnuté vedomosti z teoretickej časti práce sme aplikovali na výber optimálnej možnosti financovania, pričom sme skúmali dva varianty od spoločnosti UniCredit leasing Slovakia, a. s. Prvým variantom bolo financovanie prostredníctvom leasingu a ako druhú možnosť sme zvažovali úver. Oba varianty sme porovnávali pri rovnakých podmienkach. Medzi vybranými možnosťami financovania vznikli len veľmi malé rozdiely. Pri zvážení viacerých kritérií ako cena, administratívna náročnosť, náročnosť účtovania a spôsob uplatňovania DPH sme určili ako výhodnejšie financovanie prostredníctvom úveru.

V súčasnosti podnik SGS, ako aj celý svet, čelí neviditeľnému nepriateľovi COVID-19. Táto situácia má veľmi negatívny vplyv na celú ekonomiku a obzvlášť na odvetvia ako cestovný ruch, gastronómia, či hotelierstvo. Súčasnú odhady hovoria o prepade slovenskej ekonomiky až o 10%. Najviac ohrozené sú práve MSP, ktoré sú najcitlivejšie na zmeny a nemajú dostatok kapitálu na preklenutie tejto pandémie, momentálne sa ocitajú v existenčných problémoch, ako aj náš skúmaný podnik. Podnik SGS už prijal viacero opatrení. Ako prvé opatrenia prišli homeoffice, ak to pozícia a náplň práce umožňovala, ak nie, tak sa skrátil pracovný čas. Kto mal cestovateľskú anamnézu, musel ostať povinne na PN. Pri nulových tržbách a povinnosti uhrádzať mzdové a fixné náklady sa podnik dostáva do väčších a väčších problémov. Ďalej SGS prijalo rozhodnutie na zníženie škôd a rozviazalo zmluvy so 17 zamestnancami a ostatným znížili mzdy o 25%. Na zachovanie činnosti bude spoločnosť potrebovať pomoc od štátu. Štát už prijal prvých 7 opatrení na pomoc a zmiernenie dopadu koronavírusu na MSP a ďalšie opatrenia sa pripravujú. Štát bude preplácať mzdové náklady až vo výške 80%, zamestnanci na OČR dostanú 55% z ich hrubej mzdy, upravujú sa aj pravidlá odkladu platenia odvodov a preddavkov dane z príjmu pri poklese tržieb o viac ako 40%. Podnikatelia budú mať tiež možnosť započítať si doteraz neuplatnenú stratu od roku 2014. Tieto opatrenia budú financované z európskych peňazí. Európska únia vyčlenila už 100 miliárd eur na zachovanie pracovných miest a zaistenie fungovania podnikov. Momentálne má Slovensko k dispozícii 4 miliardy eur z týchto financií, ktoré by mali byť použité na podporu malých a stredných podnikov, kúpu zdravotníckych zariadení a na operačný program ľudské zdroje.

Záver

MSP zohrávajú kľúčovú úlohu v Slovenskom, európskom a takisto aj vo svetovom hospodárstve. Tieto podniky tvoria takmer 90% zo všetkých podnikov na svete, značne ovplyvňujú makroekonomické ukazovatele, akým je aj HDP a poskytujú viac ako 50% celosvetovej zamestnanosti. Miesto na trhu týchto podnikov je nenahraditeľné, o tom svedčí aj ich stále zvyšujúce sa zastúpenie. Rast podielu MSP v ekonomike je priaznivý stav pre zvyšovanie stability v hospodárstve, vďaka diverzifikácii, ktorú MSP vytvárajú.

Prácou sme poukázali aj na fakt, že tento segment podnikov stále čelí mnohým prekážkam a obmedzeniam. Slovensko a aj EÚ sa snaží podporovať tento typ podnikania, pretože rozvoj tohto sektoru je aj v ich záujme. Podstatná je stála a prehľadná legislatíva, neustále meniace sa zákony sťažujú existenciu týmto podnikom. Môžeme tvrdiť, že digitalizácia a eGovernment zohráva momentálne prioritnú úlohu pre zníženie byrokracie a zjednodušenie procesov medzi štátom a podnikateľskou sférou. Obzvlášť dôležité je pružne reagovať štátu na potreby MSP. Najmä v súčasnosti, keď sa podniky ocitli v existenčných problémoch, spôsobených koronavírusom. Táto pandémia spôsobuje obrovské ekonomické problémy na celom svete a bude to mať najväčší dopad práve na MSP, ak sa im nepomôže v dostatočnej miere. Slovensko ako aj EÚ učinilo už prvé kroky na zmiernenie dopadov danej situácie, kde potrebujú pomoc nie len MSP, ale všetky postihnuté podniky.

Cieľom bakalárskej práce bolo definovanie si malých a stredných podnikov, preskúmať ich dostupné možnosti financovania a poukázať na ich slabé stránky či problémové oblasti v rámci obmedzených možností financovania.

V praktickej časti sme aplikovali naše vedomosti na nami vybraný podnik. Pre tieto účely sme si vybrali podnik SYNOT GASTRO SLOVAKIA, s. r. o., ktorý pôsobí ako historický hotel v odvetví poskytovania služieb zákazníkom. Vybraný podnik sme skúmali počas rokov 2016 až 2018 na základe účtovných závierok. Pomocou týchto závierok sme rozobrali štruktúru majetku a financií na jednotlivé časti a spájali ich do súvislostí. Pri štruktúre majetku sme zistili, že približne 87% tvorí neobežný majetok. Majetok je vo výraznom nepomere, čo je ale pochopiteľné, z dôvodu že nejde o výrobný podnik, ale o historický hotel poskytujúci služby. V rámci analýzy finančnej štruktúry sme definovali značnú prevahu vlastného kapitálu nad cudzím, čo považujeme z nášho pohľadu za neefektívne z hľadiska nákladov. O tom svedčí aj vysoká miera prekapitalizácie skúmaného podniku a fakt, že podniku vzniká veľa čistého pracovného kapitálu na krytie krátkodobého majetku dlhodobým kapitálom. Finančnú situáciu podniku sme si spresnili pomocou

pomerových ukazovateľov ako likvidita, aktivita, zadlženosť a rentabilita. Prvé tri ukazovatele mali výsledky, ktoré viedli k veľmi podobanej interpretácii, a to k takej, že vybraný podnik je podnik s konzervatívnou politikou a uprednostňuje stabilitu pred ziskom. Toto konštatovanie na základe výsledkov nám potvrdil ukazovateľ rentability, ktorý dosahoval každý rok horšie hodnoty, čo v prípade SGS znamenalo, že podnik vytváral každý rok väčšiu stratu.

Na konci tejto kapitoly sme sa venovali obstarávaniu dlhodobého majetku pomocou externých zdrojov. Vybraný podnik sa rozhodol, že investuje do auta a bude ho financovať buď úverovou alebo leasingovou formou. Z toho dôvodu sme sa rozhodli analyzovať dané možnosti a na základe získaných teoretických vedomostí vybrať výhodnejší spôsob. Aj keď rozdiely boli minimálne, tak ako výhodnejší variant sme určili úver, a to z viacerých dôvodov, ako cena, spôsob uplatnenia DPH, administratívna a účtovná náročnosť.

V súčasnosti celý svet, rovnako ako spoločnosť SGS, čelí koronavírusu. Ako sme spomínali vyššie, tento podnik pôsobí v oblasti hotelierstva a táto oblasť je jednou z najviac postihnutých. Podnik prijal už viaceré opatrenia na zmiernenie ekonomického dopadu, ale aby to zvládol, bude potrebovať podporu od štátu. Momentálne už aj štát prijal viaceré opatrenia na podporu MSP, ktoré budú financované z peňazí EÚ. Táto pomoc je nesmierne dôležitá na zachovanie pracovných miest v celej Európe.

Zoznam použitej literatúry

Knižné zdroje:

1. CHODASOVÁ, Alena – BUJNOVÁ, Darina. *Malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 1996. 129 s. ISBN 80-225-0724-5,
2. CHODASOVÁ, Alena – BUJNOVÁ, Darina. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch*. 2. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2008. 193 s. ISBN 978-80-225-2554-1,
3. FETISOVOVÁ, Elena – VLACHYNSKÝ, Karol – SIROTKA, Vladimíra. *Financie malých a stredných podnikov*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2004. 260 s. 80-89047-87-4,
4. JAKUBEKOVÁ, Miroslava a kol. *Ekonomika pre študijné odbory výrobného a nevýrobného zamerania*. 1. vyd. Bratislava: SPN, 2004. 169 s. ISBN 80-10-00363-8,
5. JÁNOŠOVÁ, Veronika. *Zdroje financovania podniku*. 1. vyd. Bratislava: Ekonóm, 2008. 131 s. ISBN 978-80-225-2447-6,
6. JEŽKOVÁ, Renáta – JEŽEK, Jiří. *Podnikanie a jeho komunálna a regionálna podpora*. 1. vyd. Bratislava : EUROKÓDEX, 2011. 248. ISBN 978-80-89447-47-3,
7. MAJDÚCHOVÁ, Helena., NEUMANNOVÁ, Anna. 2009. *Podnik a podnikanie*. 3. vyd. Bratislava: Srint dva, 2009. 203 s. ISBN 978-80-89393-13-8,
8. MAJKOVÁ, Monika. *Možnosti financovania malých a stredných podnikov v SR*. 1. vyd. Brno: Tribun EU, 2008. 206 s. ISBN 978-80-7399-590-4,
9. MAJKOVÁ SOBEKOVÁ, Monika. *Ako financovať malé a stredné podniky*. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition spol s r.o. 2011. 228 s. ISBN 978-80-8078-413-3,
10. MAJTÁN, Štefan a kol. *Podnikové hospodárstvo*. 1. vyd. Bratislava: Sprint 2, s.r.o., 2014. 323 s. ISBN 978-80-89710-05-8,
11. MARKOVÁ, Viera. *Malé a stredné podnikanie v Slovenskej republike*. 1. vyd. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela, 2003. 150 s. ISBN 80-8055-816-7,
12. ŠÚBERTOVÁ, Elena a kol. *Podnikanie v malých a stredných podnikoch : prípadové štúdie a príklady*. 1. vyd. Bratislava: Kartprint, 2011. 466 s. ISBN 97-880-8887-095-1,
13. VLACHYNSKÝ, Karol. *Podnikové financie*. 1. vyd. Bratislava : Iura Edition, 2009. 524 s. ISBN 978-80-8078-258-0,
14. Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších predpisov, § 5,

Internetové zdroje:

15. BELANOVÁ, Katarína. *Alternatívne zdroje financovania a ich využívanie v podmienkach SR* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2013, 5 s. [cit. 2019-11-23]. Dostupné na: https://www.nbs.sk/_img/Documents/_PUBLIK_NBS_FSR/Biatec/Rok2013/03-2013/03_biateg13-3_belanova.pdf,
16. EUROPEAN PARLIAMENT. *Barriers to SME growth in Europe* [elektronický zdroj]. 2016, 8 s. [cit. 2019-11-06] Dostupné: [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI\(2016\)583788_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2016/583788/EPRS_BRI(2016)583788_EN.pdf),
17. EUROSTAT. *SMALL AND MEDIUM-SIZED ENTERPRISES (SMES)* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-27]. Dostupné na: https://ec.europa.eu/eurostat/c/portal/layout?p_l_id=54781&p_v_l_s_g_id=0,
18. Finančná správa SR. *Zaradenie hmotného majetku do odpisovej skupiny a ročný odpis*[elektronický zdroj].[cit. 2019-11-23]. Dostupné na: <https://podpora.fincnasprava.sk/304540-Zaradenie-hmotn%C3%A9ho-majetku-do-odpisovej-skupiny-a-ro%C4%8Dn%C3%BD-odpis->.
19. Hotel Elizabeth. *Informácie o hoteli*[elektronický zdroj]. [cit. 2020-02-28] Dostupné na: <https://www.hotelelizabeth.sk/sk/hotel-elizabeth-opat-exceloval-pri-udelovani-svetovych-cien/>,
20. MAJKOVÁ, Monika. *Financovanie malých a stredných podnikov v SR* [elektronický zdroj]. Bratislava, 2007, 6.s. [cit. 2019-11-22]. Dostupné na: https://sekarl.euba.sk/arl-eu/sk/detail-eu_un_cat.1-0068377-Financovanie-malych-a-strednych-podnikov-v-SR/?disprec=38&iset=1&pg=4,
21. OECD. *Enhancing the Contributions of SMEs in a Global and Digitalised Economy* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-28] Dostupné na: <https://www.oecd.org/mcm/documents/C-MIN-2017-8-EN.pdf>,
22. RPIC PREŠOV. *Definícia malých a stredných podnikov* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-15] Dostupné na: https://www.rpicpo.sk/clanok/2877/definicia_malych_a_strednych_podnikov.html,
23. SBAGENCY. *Analýza využívania externých foriem financovania MSP* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-11-25] Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/analyza_financovania_msp.pdf,

24. SBAGENCY. *SPRIEVODCA INICIATÍVAMI NA PODPORU MALÝCH A STREDNÝCH PODNIKOV 2019* [elektronický zdroj]. 2019, [cit. 2019-10-28] Dostupné na : http://www.sbagency.sk/sites/default/files/sprievodca_iniciativami_2019_final.docx.pdf,
25. SBAGENCY. *Stav malého a stredného podnikania*[elektronický zdroj]. [cit. 2019-11-25] Dostupné na: <http://www.sbagency.sk/stav-maleho-a-stredneho-podnikania>,
26. SLOVAK BUSINESS AGENCY. *Malé a stredné podnikanie v číslach v roku 2018* [elektronický zdroj]. 2018 [cit. 2019-10-28] Dostupné na: http://www.sbagency.sk/sites/default/files/msp_v_cislach_2018.pdf,
27. WORLD BANK. *Small and medium enterprises (SMES) finance* [elektronický zdroj]. [cit. 2019-10-26] Dostupné na: <https://www.worldbank.org/en/topic/sme-finance>.